Türkiye İş Bankası'nın Çocuklarımıza Armağanıdır

Kumbara

Mayıs 1981 / Sayı : 31

KÜÇÜKDİŞ

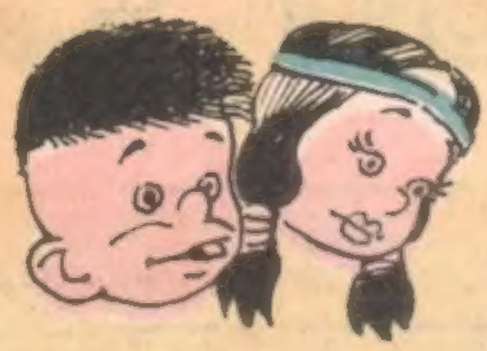

BU KURBAĞA HARİKA. SÖYLEDİĞİN HERŞEYİ YAPIYOR.
PARMAĞIMI SAKLATINCA SIÇRAYACAKSIN.
DUR ORADA BAKAYIM.
SNAP

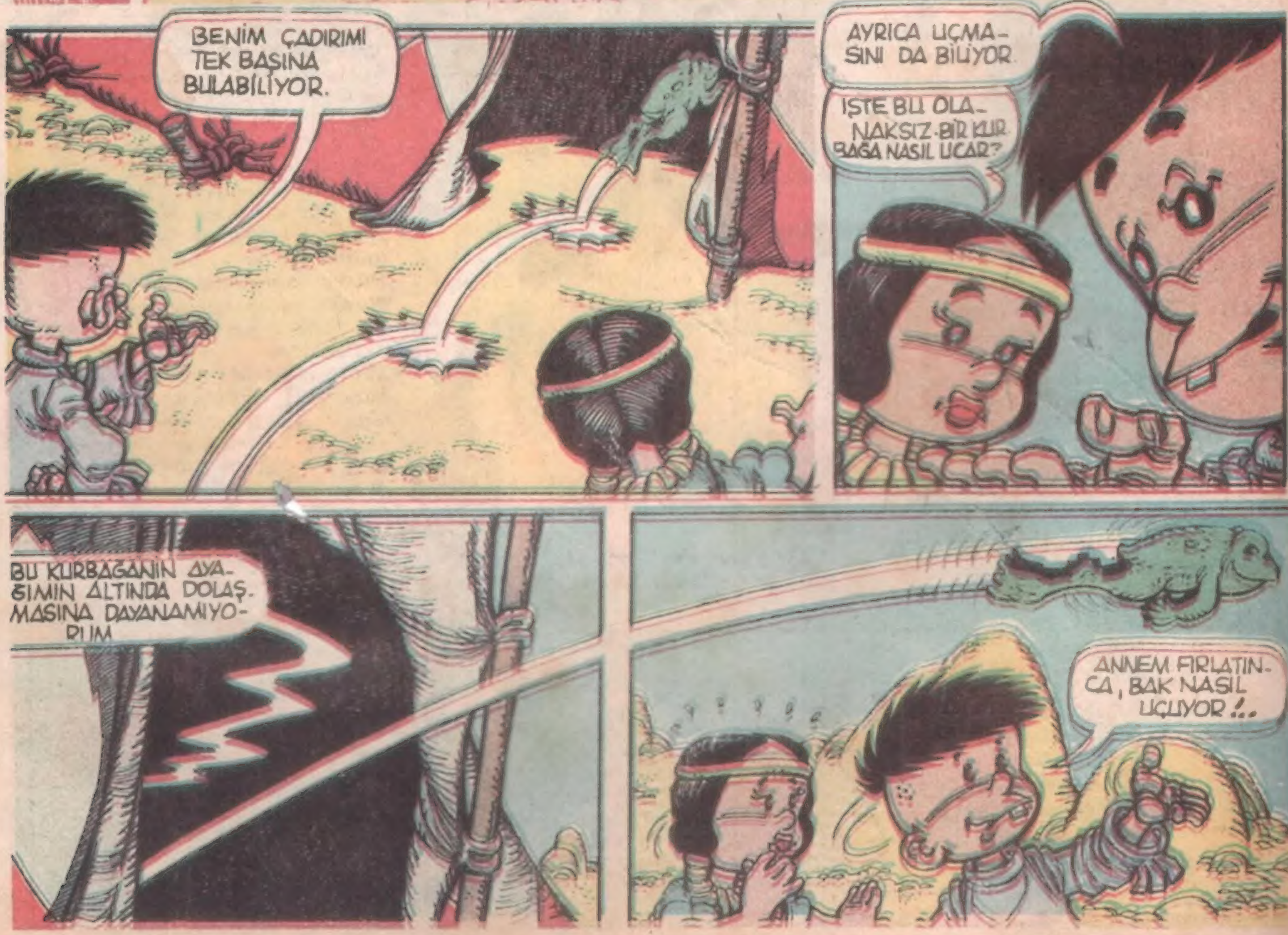
BENİM ÇADIRIMI TEK BAŞINA BULABİLİYOR.
AYRICA UÇMASINI DA BİLİYOR
İŞTE BU OLANAKSIZ BİR KURBAĞA NASIL UÇAR?
BU KURBAĞANIN AYAĞIMIN ALTINDA DOLAŞMASINA DAYANAMIYORUM
ANNEM FIRLATINCA, BAK NASIL UÇUYOR!..

SİZE BİR MEKTUP VAR

Nihayet Bahar Geldi!..

Pırıl pırıl bahar günlerinin süslediği Mayıs ayına geldik. Ancak, ilerde rahat, neşeli, sıkıntısız günler geçirmek için bu ay içerisinde derslerinize biraz daha ağırlık vermeniz, okulun son günlerinde sıkışmamak için derslerinizi düzene koymanız gerekecek.

Derginiz "KUMBARA" her zaman olduğu gibi yine sizlerle. Bilgi dağarcığınıza bir şeyler eklemek, sizi eğlendirmek, oyalamak için "Kumbara" çalışanları yine ellerinden gelen çabayı gösterdiler.

Bize yazdığınız mektuplar, yolladığınız öneriler önümüzdeki günlerde yapmak istediğimiz atılımlara ışık tutuyor, destek oluyor. Tüm amacımız, sizin derginizi sizin için daha iyiye, daha güzele yöneltmek. Bu konuda mektup ve önerilerinizi bekliyoruz.

Haziran ayı ile birlikte, derginizde bazı değişiklikler, bazı yenilikler bulacaksınız. Ancak şimdiden bunları açıklamak işin tadını kaçırabilir, bu yüzden hep birlikte Haziran'ı bekleyelim.

Şimdi gelelim, Mayıs ayında hangi konulara yer verdiğimize:

Dünyamızın eski devirlerinde Dinazor denilen çok büyük yaratıklar yaşıyordu. İşte bu dinazorlar hakkında son zamanlarda yeni bilgiler edinildi. Yazımızda bu bilgileri öğreneceksiniz.

Kandemir Konduk'un yazdığı ve Sema Ilgaz Temel ablanızın resimlediği "Deney" adlı öyküyü çok beğeneceğinizi umuyoruz. Okurken hem çok gülecek hem de düşüneceksiniz. Kandemir Konduk, gülmece yazınımızın önde gelen adlarından biri.

Size kitaplarını da tanıttığımız Mehmet Güler'in "Kayık" adlı öyküsünü Necdet Çatak ve Sadık Öztürk çizgiöykü biçimine getirdiler. Bu duygulu öyküyü seveceğinizden kuşkumuz yok.

19 Mayıs, Mayıs ayının en önemli günü. Dergimiz yazarlarından Ayhan Nasuhioğlu, yine her zamanki güzel anlatımınla sizlere 19 Mayıs'ın anlam ve önemini sunuyor.

Anadalolu Söylencelerinde bu kez "Turunç"un sevimli öyküsünü okuyacaksınız.

"Bir Yazar Bir Yapıt" bu kez, ünü yurt dışına taşan bir sanatçıyı, Orhan Asena'yı ve çok ünlü yapıtı Atçalı Kel Mehmet'i sizlere tanıtıyor.

"Ünlü Kişiler"in bu ayki konuğu ise Piri Reis ve Piri Reis'in Haritası.

Pul Köşemiz bu aydan başlayarak sizlerle daha yakın bir ilişkiye giriyor.. Uzman pulcu Aziz Versan, sorularınızı yanıtlamaya başladı.

Sevgi ve esenlik dileklerimizle.
Sağlıcakla kalınız.

KUMBARA

DARÜŞŞAFAKA Lisesi ve bir duyuru

Çok eski bir eğitim kuruluşu olan Darüşşafaka Lisesi kız ve erkek öğrencilere yabancı dille, parasız, yatılı orta — lise öğrenimi yapma olanağını sağlamaktadır. Bu olanak bu yıl ilkokulu bitirecek olan yetenekli kız ve erkek öğrencilere de sağlanacaktır.

Aday öğrencilerde aranacak koşullar şunlardır:

1. 1969 yılında ve daha sonraki bir tarihte doğmuş olmak,
2. Babası ölmüş olmak,
3. Mali durumu yeterli olmamak
4. İlkokulu en az iyi derece ile bitirmiş olmak.

Kayıt için gerekli belgeler Darüşşafaka Lisesinden sağlanabilir, ya da posta ile istenebilir. Kayıt süresi 4 Mayıs — 19 Haziran 1981 tarihleri arasındadır. Sınav ise 23 Haziran 1981 Salı günü saat 9.00 da okulda yapılacaktır. İstanbul dışından sınava girecek öğrenci ve bir refakatçının, İstanbul da kalacak yerleri olmadığı takdirde, 22 ve 23 Haziran günleri okulda konuklanmaları sağlanacaktır.

MAYIS AYI

Baharın artık kendini iyice duyurduğu bir aydır Mayıs. Özellikle okulların kapanmasına çok az zaman kaldığı için, derslerin kurtarılması için çaba harcanacak son bir devredir. Bu ay içerisinde Türkkuşu Genel Müdürlüğünün Kuruluşu (3 Mayıs 1935), Uluslararası Karayolları Emniyet Günü (ilk cumartesi) kutlanır. Ayrıca, Avrupa Günü ya da Avrupa Konseyi'nin Kuruluş Yıldönümü de kutlanmaktadır. 5 Mayıs 1949'da kurulan bu örgütün kısa adı "CE"dir, (Council of Europe). Yine Mayıs ayı, Dünya Kızılay, Kızılhaç, Kızılarslan ve Güneş Günü'nün de kutlandığı bir aydır (8 Mayıs). Dünya Hemşirelik Günü de (12 Mayıs) bu ay içinde yer alır ve bir hafta boyunca kutlanır. Bu ay içerisinde Anneler Günü de kutlanmaktadır. Mayıs'ın ikinci pazarında, annelerinizin gönlünü almayı sakın unutmayın. Bu iş mutlaka bir armağan ile olmaz, tatlı bir söz, bir demet kır çiçeği annelerinizi dünyanın en mutlu insanı yapacaktır. 19 Mayıs, ulusça kutladığımız büyük bir gün, hepimize kutlu olsun.

Kumbara

Ayda bir yayınlanır — Sayı : 31

Türkiye İş Bankası A.Ş.
Halkla İlişkiler Müdürlüğü adına
Sahibi: A. Bülent AYDIN

Sorumlu Yazı İşleri
Yönetmeni: Yılmaz SEVİMLİ

ONK Ajans tarafından hazırlanan bu dergi, imzaları olan yazar ve sanatçıların dışında, AKCALI Kezban (Genel), MORAN Adli (Genel - Mini Ansiklopedi-Denektaşı), MADEN Sait (Grafik), VERSAN Kemal Aziz (Pul), TURHAN Rüştü (TV— Sinema), ÜLKER Ateş (Satranç), ALAKUŞ Emin (Dizgi), ÖNAL Orhan (Yazı) ve ÇAĞIRIR Mustafa (Düzeltme)'nin emekleriyle oluşmuş ve HÜRRİYET OFSET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK A.Ş. tesislerinde basılmıştır.
(1 Mayıs 1981)

Adres:
KUMBARA Dergisi
Türkiye İş Bankası A.Ş.
Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Atatürk Bulvarı, 191
Kavaklıdere
ANKARA

Kapak Resmi
N. Çatak — S. Öztürk

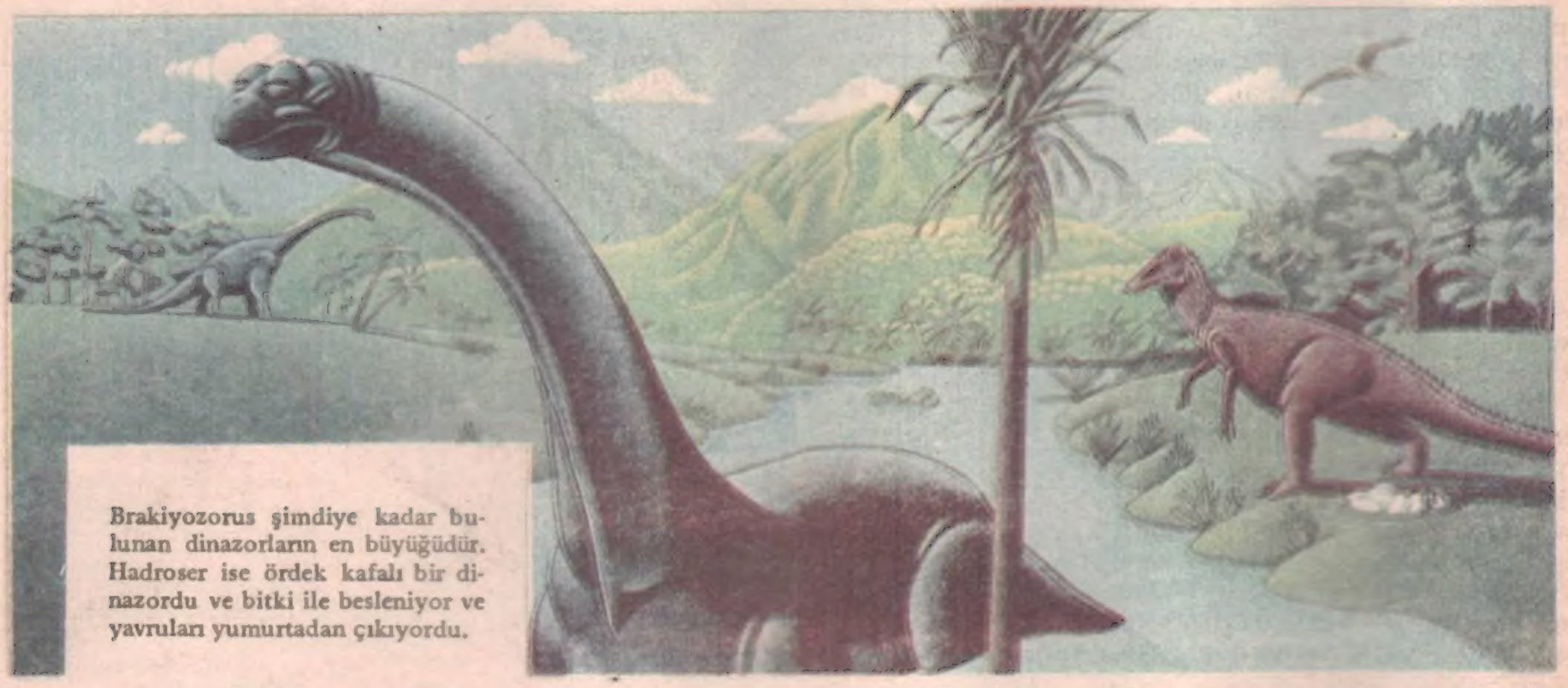

Brakiyozorus şimdiye kadar bulunan dinazorların en büyüğüdür. Hadroser ise ördek kafalı bir dinazordu ve bitki ile besleniyor ve yavruları yumurtadan çıkıyordu.

Dinazorlarla ilgili yeni bilgiler

Bilginler dinazor kemiklerini yeraltından çıkararak yüz yıla yakın bir zamandır incelemektedirler. Bu yaratıklarla ilgili olarak bundan böyle neler bulunabilir diye bir soru akla gelebilir. Ama her yıl ortaya yeni yeni şeyler çıkarılmaktadır. Bugün bile yeni tür dinazorlar bulunmaktadır.

Dinazorlarla ilgili ne gibi yenilik olabilir diyeceksiniz! Bu hayvanlar milyonlarca yıl önce yok olmuşlardı... Buna karşın büyük ve olumlu buluşlarla karşı karşıyayız...

Erkek olsun kadın olsun, dinazorları inceleyen uzmanlara "paleontolojist" adı verilir. Bu uzmanlar topraktan iskeletleri, kemikleri ve dişleri çıkarırlar. Bu gibi maddeler milyonlarca yıl önce kayaların altında kalmıştır. Bu çok eski hayvanların parçalarına "fosil" adı verilir. Fosiller bir bilmecedeki ipuçları gibidir. Bilginler dinazorlar dünyasının nasıl bir şey olduğunu bu parçalardan anlarlar.

Dinazorlarla ilgili bütün bilgilerimiz fosillerden gelir. Bunlardan çoğu Amerika'da bulunmuştur. Orada milyonlarca dinazor yaşamıştı. Şimdi de sıra geldi bazı ilginç buluşların tanıtılmasına...

SÜPERSORUS

Bundan sekiz yıl önce dev bir dinazorun kemikleri Kolorado'da bulunmuştu. Bu, daha önce kimsenin görmediği bir dinazor türüydü. Bunu bulan bilgin James Jensen buluşuna "brakiyosorus" adını takmıştı. Sonra da dev gibi büyük olduğu için hayvana Süpersorus diye bir de takma ad verildi.

Bu hayvan beş katlı bir binadan daha büyüktü. Bu yüzden de Jensen gelmiş geçmiş dinazorların en büyüğü olarak bu hayvanı görüyordu.

Ama yanılıyordu. 1979'da Jensen Kolorado'ya bir kere daha gitti. Bu kez daha da büyük bir kemik çıkardı yeral-

Pterozor'lar kilometrelerce uçabilen dev sürüngenlerdi. Arekeyopteriks'ler ise hem dinazor, hem kuştular.

tından. Bilimsel bir araştırma ve inceleme sonucunda bu yeni dinazorun 80 ton ağırlığında olduğu anlaşıldı. Bu, demek ki, Süpersorus'dan da büyük bir dinazordu.

DİNAZOR'LARLA DOLU ÇOCUK YUVASI

Hiç kimse dinazorların iyi ana — baba olduklarını düşünmemiştir. Ama bunun hiç de öyle olmadığını gösteren iki buluşla karşı karşıya kalınmıştır!

Paleontolojist John Horner iki yıldır Montana'da yerleri kazarak fosiller arıyordu. Bir gün şaşırıp kaldı: Bebek dinazor kemikleriyle dolu bir yuva bulmuştu bilgin. Yavrular, "hadrosor" diye tanımlanan ve bitki yiyen türden dinazor yavrularıydı. Horner'in kanısına göre küçük dinazorlar gündüz yuvadan ayrılıyorlar, geceleri de oraya dönüyorlardı. Anne dinazor onlara özenle bakmaktaydı.

Sonra geçen yıl aynı alanda yeni bir buluş oldu. Hadrasor yuvasından 900 metre kadar ötede Horner'in öğrencilerinden biri başka bir yuva buldu. Bu yuvada ise... dinazor yumurtası vardı! Kısa bir süre sonra da başka yuvalarda 34 yumurta daha bulundu.

Sadece yumurtaları incelemekle Horner yavru dinazorların hangi türden olduklarını saptayamazdı. Ama bu yuvaların yakınında ergin bir dinazorun kemikleri bulundu. Bu dinazor, hadrasor'la ilgisi olmayan, et yiyen türden bir dinazordu. Büyük bir olasılıkla yuvadaki yumurtalara o bakmaktaydı. Kuzey Amerika'da ilk kez dinazor yumurtalarının yakınında dinazor kemikleri bulunmuş oluyordu.

Daha sonra başka yuvalar da bulundu. Bu kez içlerinde hadrasor fosilleri vardı. Horner'e göre burası bir "dinazor çocuk yuvası" idi. Şimdi bu bilgin dinazorların yavrularına nasıl bir yaklaşım gösterdiklerini incelemeye çalışmaktadır.

UÇAN DEV

Yeryüzünde yalnız dinazorlar yoktu. Dinazorlar karada ne denli egemense havalarda da başka tür bir hayvan astığı astık kestiği kestik dolaşıp duruyordu. Bu hayvanların adları "Pterosor"lardı. Tüyleri yoktu, kuş değillerdi, ama uçabiliyorlardı. 1975 yılına kadar büyük pterozor'lar bulunmuştu ama, o yıl bunların iki kat büyüklüğünde olan bir pterezor bulundu. Bunu bulan da paleontolojist Douglas Lawson'du. Bu bilginin Teksas'da bulduğu pterozor'lar o kadar büyüktü ki, en modern savaş uçaklarından daha büyüktü. Çok güçlü kanatları ve kaslarıyla yerden havalanabiliyorlar, uçabiliyorlar, yeniden yere inebiliyorlardı. Pterozor bir kez havalandı mı kilometrelerce uçuş yapabiliyordu. Şimdiye kadar edinebildiğimiz bilgilere göre pterozor gelmiş geçmiş uçan hayvanların en büyüğüdür.

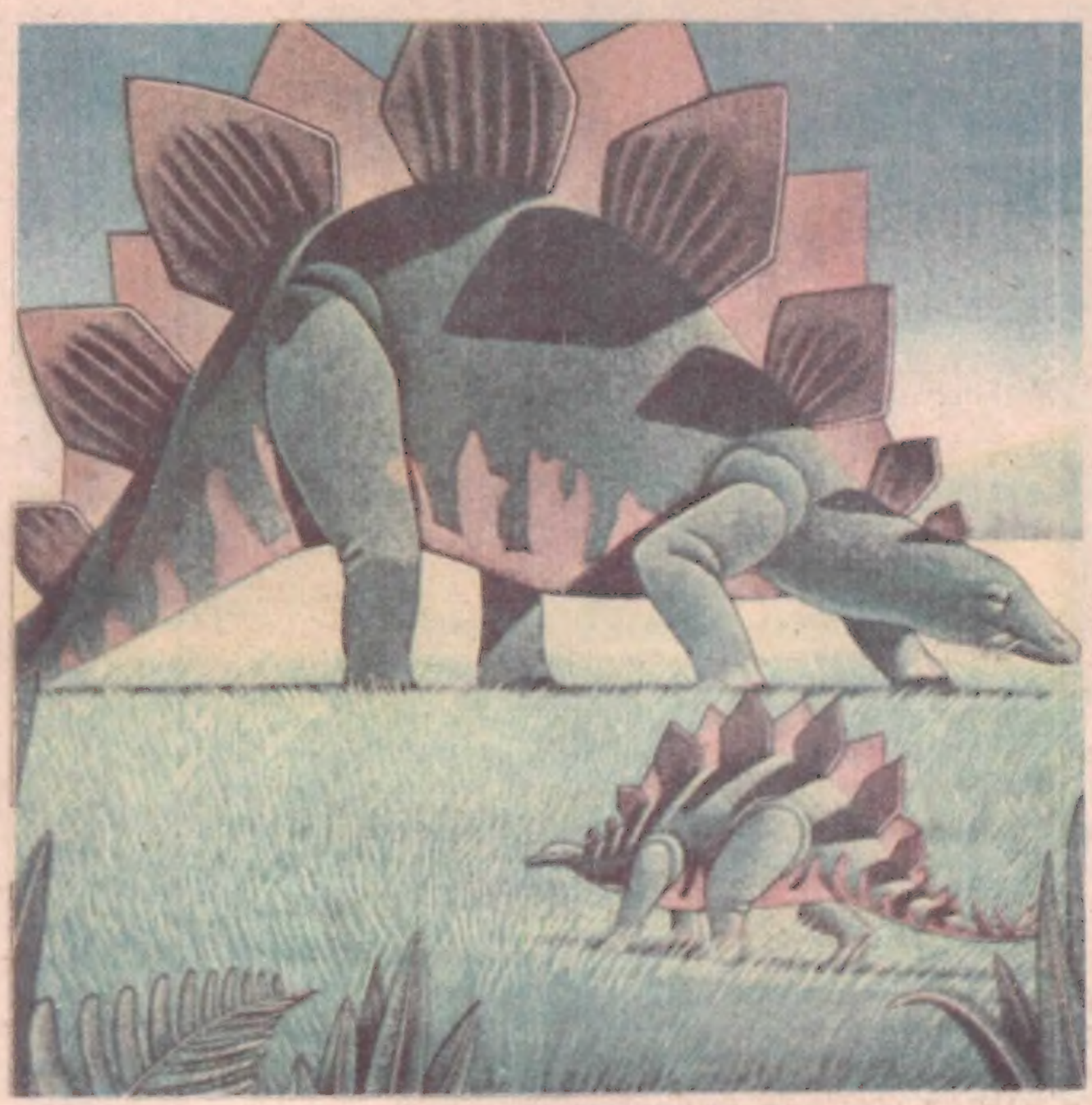

Resimde görülen bu küçük Stegosorus bir İskoç çoban köpeği büyüklüğündeydi.

HEM KUŞ HEM DİNAZOR

100 yıl kadar önce topraktan olağanüstü bir iskelet çıkarılmıştı. Bu, bir dinozora benziyordu. Ama kanatları vardı, tüyleri de vardı. Bu yaratığı yakından inceleyen bilginler şu kanıya vardılar: İlk kuş işte bu hayvandı. Ona Arekeyopteriks adını verdiler. Bu ad, "eski kanat" anlamına gelmektedir.

Bazı bilginler bu açıklamayı doyurucu bulmadılar. Arekeyopteriks bir kuşsa ve dinazor da değilse neden bu denli dinazora benziyordu? Aralarında bir ilinti olmalıydı.

İşte bu ilinti 1970'de bulundu. Bu hayvanların birçok fosili daha ortaya çıkarıldı. Bugün bilginler aynı noktada birleşmektedirler: Arekeyopteriks denilen yaratık hem kuştur hem de dinazor'dur. Milyonlarca yıl önce dinazor'dan kuşa benzer bir yaratığa dönüşmüştür. Evet çocuklar, bundan böyle uçan bir kuş gördünüz mü onun atalarının dinazorlar olduğunu anımsayın!

GİZEMLİ SON

Dinazorlar 150 milyon yıl süreyle yeryüzünde egemen oldular. Ama bundan 65 milyon yıl önce de ölmeye, yok olmaya başladılar. Bu dev, bu güçlü yaratıklara ne olmuştu? Bu, bilimin en büyük gizlerinden biridir.

Bazı bilginler şöyle düşünmektedirler: Dinazorlar yaşarken yeryüzü biraz değişikliğe uğramış. Sözgelişi yeryüzünün iklimi yer yer daha soğumuş. Ortaya yanardağlar çıkmış, dağlar daha da büyümüş. Dinazorların yiyip beslendikleri ağaçlar ve bitkiler yok olmaya yüz tutmuş. İşte bütün bunlar dinazorların yaşamını çok, ama çok güçleştirmiş.

Yeryüzündeki bütün bu değişiklikler hangi nedenlere dayanıyor? Bunu kesinlikle henüz kimse bilmiyor. Ne olmuşsa olmuş ve o güçlü dinazor, milyonlarca yıl yeryüzünün kralı olan o görkemli yaratık, canlı olarak bir daha gözükmemek üzere gitmiş...

Dinazor kelimesi, Yunanca "denios" (korkunç) ve "sauros" (kertenkele) kelimelerinden oluşmuştur. Omurgalı hayvanlardan sürüngenler (reptila) sınıfına giren, artık soyu tükenmiş bir takımdır.

deney

Kandemir Konduk

Sınıf arkadaşlarımın çoğu şiir yazıyordu. Oktay ve ben de şiir yazıyorduk ama, bizim asıl tutkumuz öykü yazmaktı. Ders dışı zamanlarda öykülerimizi birbirimize okuyor, aklımızın erdiğince birbirimizi eleştiriyorduk.

Oktay'ın tüm öyküleri insanın gözlerini yaşartan türden, acıklı öykülerdi. Oysa ben, okuyanları güldürmeyi amaçlayan öyküler yazıyordum. Yazdıklarımdan hem yararlı bir sonuç çıksın hem de kimse üzülmesin, ağlamasın istiyordum.

Bir gün Oktay'a dedim ki :

— Sen öykülerini ne yaparsın bilmiyorum ama, ben, yazdıklarımı değerlendirmeye karar verdim.

Oktay şaşırdı :

— Nasıl değerlendireceksin?

— Alıp götüreceğim.

— Kime?

— Kime olacak, Hikmet Necmi'ye.

Oktay'ın şaşkınlığı büsbütün arttı:

— Nee!.. diye bağırdı, hani ünlü gülmece yazarı Hikmet Necmi'ye mi?

Ben, umursamaz pozlarda sürdürdüm konuşmamı :

— Elbette ona... Rehberden telefon numarasını buldum. Akşam telefon edip, uygun bir zamanda kendisi ile buluşmak istediğimi söyleyeceğim.

— İyi ama, dedi Oktay, daha önce öykülerini bizim öğretmene okusaydın... Bir de onun fikrini alsaydın...

—Bence gerek yok, dedim. Hikmet Necmi bu işin en büyük ustası. Gider ona okurum, o beğenince de, hemen öykülerimi yayınlamaya başlarım...

Oktay sustu. Susunca ben de sustum. Ne yalan söyleyeyim, onun bu susuşu bana biraz anlamlı geldi. Birden bire üne kavuşacağımı öğrenince beni kıskanmış olmalı, diye düşündüm.

O akşam Oktay'dan ayrılınca doğru bir telefon kulübesine gittim. Heyecanla numaraları çevirip ünlü gülmece yazarı Hikmet Necmi'yi aradım Şakdiye de karşıma çıkmaz mı... Herşeyi bir çırpıda anlattım ve buluşma isteğimi açıkladım. Kırmadı beni. Ertesi gün deniz kenarındaki bir çay bahçesinde buluşmayı kararlaştırdık.

O geceyi nasıl geçirdiğimi ben bilirim. Sabahleyin ders kitaplarımla birlikte öykülerimi de çantama koyup evden fırladım. Okulda, teneffüslerde, durmadan öykülerimi inceleyerek, noktalama yanlışlarını düzelterek akşamı ettim.

Deniz kenarındaki çay bahçesine koşa koşa geldiğim zaman Hikmet Necmi'yi kalabalığın içinde hemen farkettim.

Kitaplarının arka kapaklarında çıkan resimlerine göre daha yaşlıca sayılırdı. Yöresindeki çay içen kadınlı erkekli kalabalığa aldırmadan, beyaz saçlarını kaşıya kaşıya bir kitap okuyordu. Kalbim pata küta atıp dururken yanına sokuldum.

— İyi günler efendim.

— Ooo, gel bakalım delikanlı, dedi. Öykülerini okumaya geldin, değil mi?

—Evet efendim. Hani dün akşam size telefon ed...

Gülümseyerek sözümü kesti :

— Biliyorum yavrum, otur bakalım.

Ne sıcak kanlı adamdı doğrusu... Kırk yıllık dostmuşuz gibi ilgi gösteriyordu. Böyle olunca insanın biraz rahatlaması gerekir değil mi? Ne gezer... Benim, büsbütün elim ayağım dolaşmaya başladı. Bir türlü karşısındaki sandalyeye oturamıyordum. Ünlü yazarın karşısında çay bahçesinin garsonu gibi dikilmiş duruyordum.

Kandemir Konduk

1945 yılında Istanbul'da doğdu. Papağan, Salata, Çarşaf, Çivi, Curcuna gibi mizah dergilerine, Radyo ve Televizyona skeçler yazdı. Tiyatro eserlerinde ise güldürünün yanı sıra ilerici, eşitlikçi ve barışçı bir dünya görüşüne ağırlık verdi.

Oynanmış oyunları : YÜZSÜZ ZÜHTÜ (1971) DELİ DELİ TEPELİ (1974) IŞIKLAR NEDEN KARARDI (1977) DÖK İÇİNİ RAHATLA (1978) adlarını taşır.

İNSANLIĞIN LÜZUMU YOK isimli oyunu ise şu sıralarda Istanbul'da bir özel tiyatroda oynanmaktadır. Ayrıca, Türkiye İş Bankası Tiyatro Yarışmasında övgüye değer bulunan TATİL KÖYÜ ve Antalya Festivalinde üçüncülük ödülünü alan YERLİ FİLM isimli henüz oynanmamış iki oyunu daha vardır.

Gülmece öykülerini yakında bir kitapta yayınlayacak olan Kandemir Konduk çocuk şiirleri yazınını da sürdürmektedir.

Resimleri SEMA ILGAZ TEMEL

— Evladım otursana...

— Oturuyorum efendim...

Nereye oturuyorum, nereye!.. Sanki, hayatımda hiç sandalyeye oturmamışım... Ünlü yazarın gözlerine baka baka ve de kalbim çarpa çarpa sandalyeye otururken küüt diye popomun üstüne düşmeyeyim mi!.. Hay Allahın şapşalı çocuk, sandalye nerede senin oturduğun yer nerede!..

Hadi onu bırak, popomu ovalaya ovalaya yerden doğrulurken, bu kez de küüt diye bir şey kafama inmez mi!.. Yahu, ne oluyor, demeye kalmadan bir de, şangır şungur sesler ortalığı kaplamaz mı!..

Olacak iş değil!.. Ben sandalyeden düşüp de yeniden doğrulmak isterken yanımıza elinde çay bardakları dolu tepsisi ile garson gelmiş. Tabii, ben bunun farkında değilim . Yerden çabuk kalkmak için fırlayınca küt diye garsonun elindeki tepsiye kafa atmışım.

Garson bir yandan söyleniyor :

— Kardeşim, insan biraz dikkat eder!..

Yöremizdeki masalardan da ters ters bakıyorlar... Hikmet Necmi'nin de az önceki gülümseyen yüzünden eser yok. Kaşlarını çatmış, üzerine çay dökülen kitabını silkelemeye uğraşıyor... Gel de rezil olma!.. Utanmasam, öykülerimi okumaktan falan vazgeçip hemen kaçacağım...

İşte, ben böyle kan ter içinde ezile büzüle dururken bir gürültüdür koptu. Çay bahçesindekiler, özellikle de çocuklar neşe içinde haykırmaya başladı:

— Heey, şuraya bakın!..

— Hasan Basan geliyoor!..

— Ünlü komedyen Hasan Basan!..

— Sinema ve Tiyatronun kahkaha bombası!..

— Televizyonda reklamlara da çıkıyor!..

— Komik Hasan Basan geliyooor!..

Oh, çok şükür. Herkes Hasan Basan' la ilgilenmeye başladığı için, benim deminki şapşallığım unutuldu gitti... Garson bile sırıtarak Hasan Basan'a bakıyordu.

O da ne... Hasan Basan birden bizim masaya doğru baktı ve gülümseyerek yanımıza gelmeye başladı. Peşinde de bir sürü çocuk... İyice yanımıza sokulunca gülerek konuştu:

— Üstad, selam yahu, nerelerdesin!..

Hikmet Necmi de doğruldu yerinden sarılıp öpüştüler.

—Gel bakalım Hasan, hoşgeldin.

—Hoşbulduk, hoşbulduk... Yahu, senin şu son kitabını filme alsak, ne dersin? Çok komik bir yapıt. Başrolü ben oynamak isterdim, doğrusu.

— İyi olur, otur da bir konuşalım...

İşte ne olduysa o zaman oldu. Ünlü komik Hasan Basan sandalyeye otururken küüt diye poposunun üstüne yere düşmez mi!.. Aynı benim gibi, yapışıverdi yere!.. Yapıştı ya, bütün çay bahçesi de makaraları koyverdi... Herkes katılıyor gülmekten. Hele çocuklar, yerdeki Hasan Basan'ı birbirlerine göstererek basıyorlar kahkahayı. Büyüklerin bir kısmı da hem gülüyor hem konuşuyor:

— Gelmez böyle komik bir daha, gelmez!..

— Ne espri kardeşim, şuraya bak!..

— Çok komik adam doğrusu, nasıl da attı kendini yere!..

—Ay, gülmekten bayılacağım şimdi!..

Hasan Basan, poposunu ovalaya ovalaya doğrulmaya çalışırken kahkahaların arkası kesilmiyordu. Yanımızdaki garson bile omuzundaki havlu ile gözlerini kurulaya kurulaya gülüyordu. O anda güüm diye bir ses duyuldu. Peşinden de bir şangırtı... Haydaa!.. Aynı benim gibi, Hasan Basan da yerden doğrulurken kafasını garsonun elindeki tepsiye alttan doğru vurmaz

mı!.. Bardaklar, çaylar yeniden ortalığa saçılmaz mı!.. Eh, gel de artık yöremizdekileri tut tutabilirsen... Anlatılır şey değil, bütün bahçedekiler katılıyor gülmekten...

—Ömür adam şu Hasan Basan!..

—İşi gücü güldürmek, şu hale bak!..

—Hay, kasıklarım ağrıdı gülmekten!..

★

Ertesi gün okula gider gitmez Oktay önümü kesti:

— Ne oldu dün akşam? Hikmet Necmi'ye gülmece öykülerini okudun mu?

— Okumadım, dedim. Çünkü, çok önemli bir şeyi öğrendim dün akşam.

— Neymiş o?

—Tanınmadan güldürebilmek zor is!..

— Hikmet Necmi mi öğretti bunu sana?

— Hayır, Hasan Basan!..

Sonra, öykülerimi çantamdan çıkarttım. Okuyup, fikrini söylemesi için bizim öğretmene doğru yürüdüm...

DİLEK

SÜLEYMAN ATSIZ

Her yan türlü güllerle dolsun renk renk
İşler tıkırında, her insanın keyfi denk olsun
Koksun ıtır, fesleğen, zambak
Yaşa yaşadıkça, baktıkça bak ...
Ve ürünler bol olsun alabildiğine
Çocuklar açsa ağlar
Aç kalmasınlar

Sevgi bayrağını dikelim yükseklere
Yüreklere sevgi dolsun
İçlerdeki susuzluk yalnız suya olsun
Sevgiyi emek, emeği sevgi bilsin tüm insanlar
Çıkarcı, bencil olmasınlar
Sormasın çocuklar babalarına "Düşman nedir?" diye
Dostluğu duysunlar içlerinde, özlem duysunlar sevgiye
Çocuklar açsa ağlar
Aç kalmasınlar
Sevgiyi emek, emeği sevgi bilsin tüm insanlar

Kayık

Yazan : MEHMET GÜLER

Çizenler : SADIK ÖZTÜRK - NECDET ÇATAK

SAHİL BOŞTU. KIŞIN ORTASINDA DENİZE, KIYI-LARA "GÜNAYDIN" DİYEN BİR SABAH GÜNEŞİ VARDI. MARTILAR SONSUZ MAVİLİĞİN ÜSTÜNE

EVLERİYLE DENİZİN ARKASIN-DA EPEYCE YOL VARDI. SON BİR İKİ YILDA SAHİL BOYU PEK ÇOK APARTMAN DİZİLMİŞTİ

OTURMUŞLAR, GÜNEŞLİ, KIPIRTISIZ BİR DENİZİN TADINI ÇIKARIYORLARDI...

BACAĞINI KUMUN ÜSTÜNE İYİ-CE BASTIRDI. SICAKLIK BA-CAĞINDAN BEDENİNE DOĞRU YAYILMAĞA BAŞLADI..

SAHİLİN SESSİZLİĞİ BİRDEN BOZULDU DEV APARTMANLAR ARA-SINDAN BİR ÇOCUK ÇIĞLIĞI BOŞALDI DENİZİN ÜSTÜNE...

ÇOCUKLAR SAHİLDEKİ KUMLUĞUN ÜZERİNE YAYILDILAR ÇOĞUNUN AYAĞINDA FUTBOL AYAKKABISI. ÜZERİNDE FORMA VARDI.

BİRİSİ SAKAT AYAĞINA BAŞMASIN DİYE. GERİLERE ÇEKİLDİ. ÇOCUKLAR TOPU GENİŞ KUMLUĞUN ÜSTÜNDE KOŞTURMAYA BAŞLADILAR. SICAK KUMUN ÜSTÜNDE SAĞA SOLA TAKLA ATIYORLARDI. GEREKMEDİĞİ YERDE TOPUN PEŞİNDEN UÇUYORLARDI...

...BİRDEN AYAĞA KALKTI...

EY ARKADAŞ FUTBOL OYNARMISIN?

OYNAYAMAM DİYE YANITLAYACAKTI Kİ...

HIZLANIP, TÜM GÜCÜYLE TOPA VURDU. TOP GÖĞÜN MAVİLİKLERİNE DOĞRU YÜKSELDİ..

O TOPAL!

ONU ALIRSAK OYUNUN BAŞINDA YENİLMİŞ SAYILIRIZ

OYSA İLK KEZ GELİYORDU DENİZ KENARINA TOPALLADIĞINI NE ZAMAN GÖRMÜŞLER. NASIL ANLAMIŞLARDI...

TAM BU SIRADA HAVALANAN TOP GELİP AYAKLARININ ÜSTÜNE DÜŞTÜ...

...ASFALTIN ÖTELERİNE DÜŞTÜ...

NEDEN O TARAFA ÇEKİYORSUN?

SÖYLENENLERE ALDIRMADI HERHANGİ BİR

YANIT DA VERMEDİ ONLARA...

OYUNDAN USANAN ÇOCUKLAR BALIKÇI ZEYNEL AMCANIN KAYIĞI İLE OYNAMAYA BAŞLADILAR. ONU SALLIYORLAR KARNINI DAVUL GİBİ DÖVÜYORLARDI. ZEYNEL AMCA KIŞ YAZ DEMEDEN BALIĞA ÇIKARDI. EN SOĞUKLI EN DALGALI GÜNLERDE... BİLE ELİ BOŞ DÖNDÜĞÜNÜ GÖREN OLMAMIŞTI...

HAYDİN ÇOCUKLAR KAYIĞI DENİZE İNDİRELİM.

HEP BİR AĞIZDAN HEYAMOLA ÇEKTİLER

YAPMAYIN!

KİMSE ALDIRMADI. KAYIĞI KUMUN ÜSTÜNDE KAYDIRMAYA BAŞLADILAR...

KAYIK ELDEN KAÇAN BALIK GİBİ SUYA DALDI. İTİLDİĞİ YÖNDE DENİZİN İÇİNDE KAYMAYA BAŞLADI...

ALİ BACAĞINDAKİ AĞRIYA ALDIRMADAN ZEYNEL AMCANIN EVİNE KOŞTU. EVDE KİMSEYİ BULAMADI...

BİR KAÇ KEZ DAHA UĞRADI HEPSİNDE DE EV KİLİTLİYDİ...

O GECE SABAHA DEK GÖZÜNE UYKU GİRMEDİ. HEP KAYIĞI DÜŞÜNÜYORDU...

SABAHLEYİN GÜNEŞLE BİRLİKTE SAHİLE İNDİ YİNE GÜNEŞLİ PIRIL PIRIL BİR GÜNDÜ. DENİZİN ÜSTÜ MARTI DOLUYDU...

BİRDEN, KALBİ DURACAK GİBİ OLDU. GÖZLERİNE İNANAMIYORDU. ZEYNEL AMCANIN EMEKTAR KAYIĞI SAHİLDE BEKLİYORDU. NASIL OLUP DA AYNI YERE DÖNÜP GELMİŞTİ..

MUTLULUĞU SONSUZDU. GİDİP KUMSALDA OTURDU AĞRIYAN BACAĞINI ISINMAYA BAŞLAYAN KUMUN ÜSTÜNE KOYDU. KAYIĞI KUŞLARI, ZEYNEL AMCAYI DÜŞÜNÜYORDU Kİ...

..DÜNKÜ ÇOCUK ÇIĞLIĞI BİRDEN PATLADI. BU KEZ GERİYE DÖNÜP BAKMADI. ARTIK BİLİYORDU GELENLERİN KİMLER OLDUĞUNU.

OO.. BİZİM TOPAL YİNE GELMİŞ

DENİZE İTTİĞİMİZ KAYIK DA GELMİŞ..

ÇOCUKLAR SAYGI, KORKU KARIŞIMI DUYGULARLA BAKMAYA BAŞLADILAR KAYIĞA... SAYGILARI OTESİDE BİZİMLİĞA DÖNÜŞTÜ

KAYIĞI TÜM GÜÇLERİYLE YENİDEN DENİZE İTTİLER..

İTMEYİN!

ALİ YENİDEN ZEYNEL AMCAYA KOŞTU EVE VARDIĞINDA TEDİRGİNDE KALMIŞTI

KAPIYI HIZLA YUMRUKLADI. HAYRET YİNE KİMSELER YOKTU EVDE...

HIRSINDAN DELİ OLACAKTI. GECE YARISINA DEK BEKLEDİ. GELİP GİDEN OLMADI...

İKİNCİ GECE YİNE UYKU TUTMADI ALİ'Yİ HEP KAYIĞI DÜŞÜNDÜ. "YA LODOS ÇIKARSA?! YA ALABORA OLUP SULARA GÖMÜLÜRSE..." DİYORDU DURMADAN.

SABAHLEYİN GÜNEŞLE BİRLİKTE SAHİLE İNDİ. YİNE O KUŞLARLA BİRLİKTE ZEYNEL AMCANIN KAYIĞI GELMİŞTİ BİR DE O ÇOCUKLAR YAZLIKÇILARIN SIMARIK ÇOCUKLARI

DEMEK ONLAR DA UYUYAMAMIŞTI HEPSİNİN GÖZLERİ KIPKIZILDI...

SEN Mİ GETİRDİN BU KAYIĞI?

HAYIR KENDİSİ GELDİ.

NASIL GELDİ?

SIZ ONU YÜZ KERE BİN KERE DE DENİZE İTSENİZ YİNE O DÖNÜP GELİR. NE FIRTINALARIN, NE DALGALARIN SÖZÜ GEÇER, DÜNYADA TEK KİŞİNİN SÖZÜ GEÇER
... O KAYIĞA TIPKI DALGALARA FIRTINALARA SÖZÜ GEÇTİĞİ GİBİ...
DÜŞÜNMEDEN SÖYLEMİŞTİ BUNLARI. AMA BİRDEN KENDİ DE İNANMAYA BAŞLAMIŞTI...
ALİ!
KİMMİŞ O ADAM.
BACAĞINDAKİ AĞRIYI DÜŞÜNMEDEN KENDİNİ KALDIRIP KAYIĞA ATTI...
ARDINDAN ZEYNEL AMCA ATLADI...
ALİ SEVİNCİNDEN İKİ GÜNDÜR VERECEĞİ HABERLERİ UNUTMUŞTU...
ALTLARINDAKİ MAVİ SULAR KÖPÜK KÖPÜK...

ORHAN ASENA

1 YAZAR 1 YAPIT

1922'de Diyarbakır'da doğan Asena, ilk ve orta öğrenimini doğduğu kentte yaptı. 1945 yılında da İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesini bitirdi, "Çocuk Hastalıkları" uzmanı oldu. 1946 — 1952 yılları arasında çeşitli yerlerde hükümet tabibi olarak çalıştı. 1971 — 1976 arasında, Almanya'da doktorluk yaptı, şimdi Ankara'dadır. Edebiyata okul sıralarında şiir ve öykü yazarak başladı. Yeni Mecmua, Yücel, Varlık gibi dergilerde şiirleri çıktı ve iki şiir kitabı yayımlandı: Masal (1941) ve Kıt Kanaat (1957). Sonra tiyatroya yöneldi. İlk oyunu Korku'dur. Çeşitli yabancı dillere de çevrilen bu oyun yurt dışında da sahnelendi. 1959 yılında Gılgamış (Tanrılar ve İnsanlar) adlı ünlü oyununu yazdı. Konusu 3000 yıllarına dayanan bir Sümer destanı olan Gılgamış, çağdaş bir efsane düzeyine çıkarılmıştır. Çeşitli dillere çevrilen bu oyun, Nevit Kodallı tarafından opera olarak bestelendi ve Ankara Devlet Tiyatrosunda sahnelendi. Daha sonra sırasıyla Hürrem Sultan (1960), Kocaoğlan (1962), Yalan (1962), Tohum ve Toprak (1964), Gecenin Sonu (1964), Fadik Kız (1966), Simavnalı Şeyh Bedrettin (1969), Atçalı Kel Mehmet (1970), Şili'de Av (1975), Seyisbaşı Konağı (1981) oyunlarını yazdı. Bu oyunlar Ankara Devlet, Istanbul Şehir ve özel tiyatrolarında oynanmıştır. Kocaoğlan Bas. Yay. ve Turizm Bakanlığı'nın açtığı yarışmada birincilik, Tanrılar ve İnsanlar 1960 T.D.K. Tiyatro Ödülü, Atçalı Kel Mehmet TRT 1970 Sanat Ödülleri Yarışmasında başarı ödülü alan oyunlarıdır. Şili'de Av, bir tiyatro dergisince düzenlenen yarışmada 1975 yılın oyunu seçildi. Kurtuluş Savaşı'nı konu eden, 1973'te yazdığı 20 Mart 1920 adlı oyunu henüz sahnelenmemiştir.

ATÇALI KEL MEHMET

3 perdelik bir oyun olan Atçalı Kel Mehmet, II. Mahmut döneminde, Aydın — Nazilli — Ödemiş yörelerinde yaşayan bir efenin yaşam öyküsüdür. Atçalı Mehmet, çekingen, pısırık bir delikanlıdır. Ağası, Şerif Hüseyin'in kızına aşıktır. Bir gün, bir güreş kazanır. Artık sevdiği kızı alacaktır. Ancak ağa bir oyun eder, Mehmet'e kız yerine altın ve at verip işi geçiştirmek ister. Bunun üzerine ağanın kahyasını bıçaklayan Mehmet, dağlara çıkar. Zamanla duygusal, kişisel isyanı değişir, haksızlığa uğrayanın yalnız kendisi olmadığını anlar. Çevresine, kendisi gibi haksızlığa uğramış, zalimlerden kaçanları toplar ve bir güç oluştururlar. Bir gece Kuyucak'ı basarlar. Suçlular cezalandırılır, köylüden zorla alınan köylüye dağıtılır. Ne var ki, Atçalı Kel Mehmet artık olayların akışına kapılmıştır. Aydın'ı basar ve kendi başına bir yönetim kurmaya kalkar. Bu arada çevresindekilerle arasında düşünce ayrılıkları belirir. Gerçekte, Atçalı Kel Mehmet büyük bir fırtınadır ve dağ başlarına yaraşır. Kent bataklıklarında saplanıp kalmamalıdır. Bu arada Osmanlı güçleri yetişirler, olaylar bastırılır. Artık savaş ve ölüm, bu yiğit kişi için kaçınılmaz olmuştur.

Orhan Asena, Atçalı Kel Mehmet oyununda "haksızlık" denen olguyu vurgulamaktadır. Haksızlık, insanları güçlü ve güçsüz diye ikiye ayıran, aralarına aşılmaz engeller koyan düzendedir.

Mini ansiklopedi

KOBALT BOMBASI

Kobalt bombası tıpta bazı hastalıkların iyileştirilmesi için kullanılır ve görünmeyen ışınlar yayar. Tedavi sırasında hasta hiç acı çekmez. Kobalt bombası kanserle savaşımda kullanılan tıp alanındaki radyo — aktivite uygulamalarından biridir. Radyoaktif maden olan kobalt 60 Gamma ışınlarını oluşturur. Kobalt bombası gamma ışınlarını yaydığı zaman bunlar vücudun hasta bölümüne derinlemesine girerler ve ameliyat gerekmeden kanserli hücereleri yok ederler.

7 SAYISI NEDEN GİZEMLİDİR?

Eski çağlardan beri insanlar için 7 sayısı hem iyi hem de kötü anlamlar taşır. Bazı kutsal kitaplara göre Tanrı dünyayı yedi günde yaratmıştır ve yedi tane başmelek vardır. Sayılı günahlar yedi tanedir. Eski Mısır yedi felaketiyle ünlüdür Masallarda da yedi sayısı çok geçer: "Yedi Cüceler" gibi. İstanbul ve Roma yedi tepe üzerine kurulmuştur. Dünyanın yedi harikası yanısıra eski Greklerin yedi filozofu, Tebai'nin yedi şefi, Homeros'un doğduğu yedi kent, Hidra adındaki yedi başlı canavar, Romalıların yedi göğü ünlüdür.

ORKİNOS

Acımasızlık ve zeka bakımından çok hayvan orkinosla yarışamaz. Kopekbalığı onun yanında kuzu gibi kalır. Hiçbir balık onun kadar hızlı değildir. Avını kovalarken saatte elli beş kilometre hızla yüzer. Ancak, orkinos balık değil, balina gibi, memeliler sınıfından bir hayvandır. Orkinosların örgütlenme yetenekleri ve bellekleri korkunçtur. Tek başlarına hiç avlanmazlar. Her zaman sürüler halinde dolaşırlar. Büyük balinalara saldırırlar. Onları çevirerek kıyıya çekilmeye zorlarlar. Karaya oturan, bu kocaman yaratıkları canlı canlı yerler.

Atatürk, Kurtuluş Savaşı sırasında bir konaklamada.

19 MAYIS DOĞUM GÜNÜ

Ayhan NASUHİGİL

Küçük okuyucularım, Büyük Ata'mızın Ankara'da Anıtkabir Müzesinde bulunan, Ankara Nüfus Müdürlüğünce yenilenmiş nüfus hüvviyet cüzdanında doğum tarihi 1881 olarak işlenmiştir. Bu yıl da doğumunun 100'ncü yılını dünyaca kutluyoruz.

Nüfusunda doğum ay ve günü yazılı değildir. Cumhuriyet yıllarında bir gün, hangi ayda ve ayın kaçında doğduğunu sormuşlar yakınları kendisine. Hafifçe gülümsemiş, zekâ parlayan mavimsi gözleriyle çevresine bakmış.

— Ben...demiş, 19 Mayıs 1919'da doğdum. Samsun'a, Anadolu toprağına ayak bastığım, Kurtuluş Savaşı'nın başladığı gün.

Evet.. 19 Mayıs.

Ilık bahar rüzgârının estiği, kuş cıvıltılarının doğayı doldurduğu mayıs ayının bu günü, aynı zamanda yok olmak üzere olan bir ulusun yeniden dünyaya geldiği gündür. Yıllarca önce, 1919'da, bugün üzerinde özgürce yaşadığımız bu toprakları düşmandan kurtarmak için yapılan Kurtuluş Savaşı'nın başlangıç günüdür 19 Mayıs.

Birinci Dünya Savaşı'nda beraber olduğu grupla beraber yenik düşmüş bir Osmanlı Devleti. 1914 yılında başlayıp 1918 yılında koşulları çok ağır bir silah bırakışmasıyla (Mondros Anlaşması: 30 Ekim 1918) bitmiş olan Birinci Dünya Savaşı süresince üç kı-

...da savaşan, yorgun ve yoksul düşmüş, kendisini savaşa sürükleyenlerin bırakıp kaçtığı bir Ulus. Silah ve cephanesi alınarak dağıtılmış bir Ordu.

Galip devletler, bütün şansını yitirmiş gözüken Türk Ulusu'nun üzerine çullanırlar. Hasta devlet diye adlandırdıkları bir ülkeyi paylaşmak üzere hazır planlarını uygulamaya başlarlar. Güzelim ülkemiz yer yer düşman askerleri tarafından işgal edilir. Bize; Anadolu'nun ortasında, denizlerden uzak, il kadar küçük bir toprak parçası ayırmışlardır.

"Türk'ün haysiyet ve izzeti nefis ve kabiliyeti çok yüksektir. Böyle bir Millet tutsak olarak yaşamaktansa yok olsun daha iyidir. Ya istiklâl ya ölüm..." diyerek halkına güç veren Anafartalar Kahramanı, 38 yaşındaki sarışın, mavi gözlü kumandan, yarım yolla Boğaz'dan Karadeniz'e çıkan ihtiyar Bandırma Vapuru ile 19 Mayıs günü Samsun'a çıkar.

Yıllar sonra anlatır o günü ulusuna. "...Samsun'a çıktığım gün elimde maddi hiçbir kuvvet yoktu. Yalnız Türk Milleti'nin asâletinden doğan ve benim vicdanımı dolduran yüksek manevi bir kuvvet vardı. İşte ben... Bu kuvvete ve Türk Milleti'ne güvenerek işe başladım..." Ulusunu iyi tanıyan bir Liderin söyledikleriydi bunlar.

Kurtuluş Savaşı: Atatürk ve O'na güvenen Ulusu hakkında yerli ve yabancı çok yazı ve kitaplar yazılmıştır. Bunlardan bir tanesini, Raymond Cartier'in 1934 yılında Echo de Paris'te yazdıklarını okuyalım birlikte :

".. Mustafa Kemal hem paşadır, yani general, hem de gazi'dir. Yani Muzaffer. O'nun (Türkiye'de birinci heykeli olan) Istanbul'da Saraybumu'ndaki heykelini gördüm. Başı açık ve geniş omuzlu bir ceket giymiş olduğu halde. Mustafa Kemal burada, sanki Anadolu'ya doğru çabuk adımlarla yürüyormuş hissini veriyor. O Anadolu'ya ki, zaferi yine Türk Bayrağının gölgesi altına çekiverdi. O'nu her gittiğim yerde buluyorum. İzmir'de, askerlerine yeni ele geçirilen Akdeniz'i gösterirken. Bursa'da vücudunu asker paltosuna büründürürken, SAMSUN'da atının sırtında dört nala koşarken.."

Bir Ulusal Savaş'ın başlangıcı, genç bir Cumhuriyet'in kuruluşuna atılan adımın tarihidir bu. Diğerleri gibi bu da soylu Türk Gençliğine emanet edildi ve Gençlik ve Spor Bayramı olarak da simgelendi.

O'nu, bugünü, bugünü bize eriştirenleri Ulusça anıyoruz.

Bayramımız Kutlu Olsun...

DENEKTAŞI Bunları biliyor musunuz?

1. Amerikalı astronot ve deneme pilotu Neil Armstrong, Apollo II programının uygulanması sırasında ilk kez aya ayak bastı. Bu olay hangi tarihte gerçekleşti?
2. Afrika Kıtası'nın yarısından çoğunu güneyden kuzeye geçtikten sonra Akdeniz'e dökülen 6.700 km. uzunluktaki dünyanın en uzun nehrinin adı nedir?
3. Yapraklara ve otlara yeşil rengini veren bir maddeden söz ediyoruz. Bitkiler, bu madde sayesinde yaşayabilir. Sararan bir bitki bu maddeyi kaybediyor, ölüme gidiyor demektir. Nedir bu maddenin adı?
4. Kızılay, kaza kurbanlarının felaketlerde zarar görenlerin, savaş sırasında ateş altında yararlananların yardımına koşan bir örgüttür. Batı ülkelerinde de aynı görevleri yapan yardım kurumuna ne ad verilir? Anımsadınız mı?
5. Istanbul'da 1842 yılında doğdu, aynı kentte 1910'da öldü. Arkeolojik çalışmalarıyla dünya ölçüsünde ün kazandı ve Istanbul Arkeoloji Müzesini kurdu. Bu ünlü Türk ressamı ve müzecisinin adını söyleyebilir misiniz?
6. Orta İtalya'nın doğusunda, Rimini'ye ve Adriyatik denizine birkaç kilometre uzaklıktadır. 750 m. yüksekliğindeki bir kayalığın tepesine kurulmuştur. Dünyadaki cumhuriyetlerin en küçüğü olan bu ülkenin adını anımsadınız mı?
7. "Dünya'nın Anası" diye anılan Dünyanın en yüksek tepesi Everest'tir. Yeni Zelandalı dağcı Hillary ve Nepal'li Şerpa Tensing 29 Mayıs 1953'te bu tepeye tırmanmayı beceren ilk insanlar olmuştur. Everest'in yüksekliği ne kadardır?
8. Yeryüzünün her tarafındaki hava durumunu inceleyerek havacılar, gemiciler, yolcular için havanın nasıl olacağını önceden tahmin etme işine ne ad verilir?
9. Dünyamız aralıksız olarak depremlerle sarsılır. Ancak, bu depremlerin pek azı felaketlere yol açar. Büyük bir bölümünü fark etmediğimiz bu depremleri kaydeden araca ne denir?
10. Deniz suyunda olduğu gibi tatlı sularda da yaşayıp çoğalan çok küçük hayvanlar ve bitkiler vardır. Deniz yaratıklarının çoğu, balıklar, hattâ dev balinalar bile onlarla beslenirler. Bunlara ne ad verilir?
11. Pil, kimyasal bir reaksiyonu elektrik akımına çeviren bir aygıttır. Pillerle elde edilen elektrik akımı düşük voltajlı, düz akımdır. Pili ilk kez yapan İtalyan bilginin adını biliyor musunuz?
12. Pul meraklıları, güzel, ilgi çekici ve bazıları ender bulunan posta pullarının koleksiyonunu yaparlar. Pul toplamak iyi vakit geçirici olduğu kadar, öğretici ve kazançlı bir iştir.

    Pul koleksiyonu yapanlara ne denir?
13. Çimento, çakıllı kum ve su karışımı çabuk donar, taş kadar sert olur. Ama içinden demir bir iskelet geçirilmişse bu karışım olağanüstü sağlam olur. Demir çubuktan iskeleti olan bu yapı türüne ne ad verilir?
14. Batıya doğru giderek Hindistan'a varacağına inanan Cenovalı denizci Kristof Kolomb ağustos ayında başladığı yolculukta 12 Ekim 1492'de karaya ayak bastı. Yeni dünya'yı keşfettiğini bilmiyordu. Daha sonra Amerika'ya adını veren denizci kimdi?
15. Bir insan tehlikeli durumda kalınca başkalarını imdadına çağırır. Uçaklar, gemiler tehlikeyle karşılaşınca telsizle "İmdat" anlamına gelen üç harfli bir yayın yapmaya başlar. Nedir bu harfler?

Yanıtlar 29. sayfada

KIRKLARELİ

COĞRAFYASI

Marmara bölgesindedir. Kuzeyde Bulgaristan, doğuda Karadeniz, güneydoğuda Istanbul, güneyde Tekirdağ, batıda Edirne ile çevrilidir. İlin doğu ve kuzeyinde Istranca (Yıldız) dağları yer alır. Güneyde ise Ergene vadisine inen yayla ve ovalar vardır. Istrancalar, güneydoğuda Karadeniz'e paralel uzanır ve kıyıya dik iner. Kuzeybatıda ise genişler ve Bulgaristan sınırında vadilerle yarılmış geniş bir yayla oluşturur. İlin Karadeniz kıyısı düz ve deniz rüzgârlarına açıktır. Burada İğneada burnu bir çıkıntı yapar. İl topraklarındaki dağlar pek yüksek değildir. Yine de Kırklareli ve Denizköy arasındaki Mahya (Maya) dağı 1.000 metreyi geçer. Ergene havzası kenarında kireçtaşları dik bir yamaç oluştururlar ve yamacın eteğinde bol sulu kaynaklar yer alır. Ayrıca, Kırklareli, Pınarhisar, Vize bu dik kenar boyunca kurulmuşlardır. Yamacın önünde de Ergene havzası görülür.

Ergene havzasında doğal bitki örtüsü steptir. Istranca bölümünde (Demirköy ve Vize ilçelerinde) yer yer ormanlar görülür. Çoğunlukla meşe, kayın, gürgen vardır. İlin akarsuları Karadeniz'e ve Ergene suyuna dökülürler. Başlıcaları : Anadere, Sulucak, Poyrazlıdere, Veytan, Kocadere ve Bulgaristan sınırı boyunca uzanan Rezve deresidir.

İklim, Karadeniz kıyılarıyla, iç kesimlerde ayrılık gösterir. Kıyıda, yazlar serin, kışlar sert geçer. Yağmur boldur. İçlerde ise yazlar sıcak, kışlar sert, yağmur azdır.

Kırklareli'nin sekiz ilçesi vardır: Merkez, Babaeski, Demirköy, Kofcaz, Lüleburgaz Pehlivanköy, Pınarhisar, Vize.

Ayçiçeği üretimi yüksek seviyededir.

TARİHİ

İl yöresinde bulunan höyükler, tümülüsler bu çevrede çok eski bir yerleşim olduğunu kanıtlar ama, kentin kurucusu, kuruluş tarihi, ilk adı bilinmez. Rumlar zamanında buraya Kırkkilise dendiği, bu adın 1924'te Kırklareli'ne çevrildiği bilinmektedir.

M.Ö. 513'te İskit seferinden dönen Pers hükümdarı Dara, Kırklareli yöresini ele geçirmiştir. 5. yüzyıl ortalarında, Trakyalı halk burayı geri aldı ancak bir süre sonra Makendonya Kralı Filip ve daha sonra Galatlar yöreye egemen oldular. M.Ö. 168'de Roma İmparatorluğunun topraklarına katıldı. Devre devre de, buraya "Lozengrad" diyen Bulgarların eline geçti. Osmanlılara geçiş tarihi kesin değildir, yine de 1365 - 1371 arasında Timurtaş Paşa'nın burayı aldığı söylenir. 1877 Osmanlı — Rus savaşı sırasında Ruslar'ın eline geçen kent Ayastefanos Antlaşmasıyla Bulgar Prensliği'ne verildi. Ama Berlin Antlaşmasıyla (1878) Türkler'e geri verildi. 1920'de Yunan işgaline uğrayan kent, 10 Kasım 1922'de geri alındı.

Kırklareli'nin genel görünüşü

En çok buğday üretilir. Sonra mısır, yulaf, çavdar, arpa; pirinç (son yıllarda üretimi çok artmıştır); ayçiçeği, şekerpancarı, az tütün; bağlar (son yıllarda yeniden gelişme göstermiştir); kavun, karpuz; sebze ekimi ve dikimi yapılır.

Hayvancılık önemli değildir. En çok koyun, kıl keçisi, sığır, manda, kümes hayvanları, arı yetiştirilir. İpekböcekçiliği, Midye ve İğneada'da balıkçılık yapılır.

Demirköy'de (adı da burdan gelir) demir, az manganez ve linyit çıkar. Burada bir parke yapımevi vardır.

Alpullu'da şeker, Pınarhisar'da çimento, Kırklareli, Pınarhisar ve Babaeski'de bitkisel yağ ve un, Kaynarca'da çeltik fabrikaları kurulmuştur.

Kırklareli ve ilçelerinde, peynir ve yoğurt yapımı ileri düzeydedir.

KIRKLARELİ TÜMÜLÜSÜ

Kentin 3 km. güneyindeki Asilbeyli yolunun iki yanında 3 tümülüs yer alır. 1828'de Rus işgali sırasında, Ruslar'ın yaptığı kazılar sırasında höyükler ortaya çıkarılmıştır. 1938 — 39 yıllarında ise A.M.Mansel başkanlığındaki kazı heyeti, tümülüsleri gün ışığına kavuşturmuştur. Tümülüsler içinde taş lahitler, seramik parçaları, at iskeletleri ve ölünün yakıldığını gösteren küller bulunmuştur. Yapılan değerlendirmeler, bu mezar anıtlarının 4.—6. yüzyıla ait olduğunu göstermiştir.

Ceditalipaşa Camisi

Zurna eşliğinde oynan Kasap oyunu ve yöresel giysiler içinde kadınlar.

KASAP OYUNU

Daha çok Istanbul, Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli yörelerinde oynanır. Bazı kuralları vardır. Oyunu Kabadayı (bölge yiğidi — dizinin sağ başı) yönetir. Oyun ağırdan başlayarak hızlanır. Kabadayıda ve son oyuncuda mendil bulunur. Kasap oyunları açık dizi oyunlarıdır. Oyuncular birbirlerini omuzlarından kavrarlar. İki davul, iki zurna ile oynanır. İki adımda bir her ayak üzerinde sekilir. Kırklareli ve Istanbul'da Eski Kasap, Yeni Kasap, Istanbul Kasabı, 'Alaybey Kasabı, Kabadayı, Sirto, Susta, Beylerbeyi adları altında oynanır. Ayrıca Kırklareli'nin İzzet Hoca adlı öykülü oyunu da çok ünlüdür.

GİYSİLER

Erkek giysileri, yörenin oyunu olan Kasap Oyunu'na örnek verilen giysilerin başında gelir. Başta çoğunlukla keçekülah, poşu-puşu, tülbent, şami, yemeni bulunur. Yakasız, çizgili gömleklere İşlik denir. Üzerine gençler Cebeden, yaşlılar Cepken giyerler. Cepkenin yöredeki adı "Kopran"dır. Bele hem kadınlar, hem erkekler Kuşak sararlar. Yine kadın ve erkekler bele ve başa Trablus Şal sararlar. Kabadayılar Silahlık taşırlar. Potur ve Çakşır iç donu üzerine giyen pantalonlardır. Bayram ve düğünlerde giyilen giysilere Adamlık denir.

Kadınlar Şalvar ve Ceket giyer. Üstüne Çarşaf ya da Çatkı denen siyah kumaşla tutturdukları Ferace, bazen de şalvar üstüne Etekçek giyerler. Bindallı ise özel günlerde kullanılır.

Kırklar Parkında Şehitlik

TARİHİ ESERLER

Tarihi kalıntılar ve tarihi eserler bakımından oldukça zengin bir yöredir. Traklardan kalma höyük ve tümülüsler tüm çevrede yaygındır.

Osmanlılardan kalma eserler ise oldukça önemli yapılardır. En eski yapılardan biri Hızır Bey Camisi ve Külliyesi'dir. Külliye içine cami, hamam, arasta (çarşı) girer. Cami, Trakya'nın en eski camisidir. 1383'te Kösemihalzade Hızır Bey yaptırmıştır. Kare planlı, tek kubbeli, basit bir yapıdır. Hamam, bugün de kullanılmaktadır. Arasta ise, ilk yapıldığından T planlıyken, yol yapımı sırasında tek kanadı yola gittiğinden, bugün L biçimli bir çarşı olarak kullanılmaktadır. Kadı Camisi (1569), Beyazıt Camisi (16.yy), Karakaşhacımehmet Camisi (17.yy) önemli eserlerdir.

Babaeski'de Mimar Sinan'ın yapmış olduğu Sokullu Külliyesi (cami, medrese, çarşı, kervansaray, sübyan mektebi (kütüphane), köprü, Zindanbaba türbesi) en önemli yapı topluluklarından biridir. (1569 — 1570).

Pınarhisar ve Vize'de, Bizans, Osmanlı, Trak devrine ait kale ve surlar bulunur.

Kırklar Camisi

GENEL BİLGİ

TÜMÜLÜS

Höyük anlamına gelen Latince bir kelimedir. Mezar anıtlarıdır. Bir mezarın üzerini örten büyük toprak ya da taş yığınlarıdır. Mezar odasının üzerine konik biçimde toprak bir tepe yığılarak oluşturulur. Belli yüksekliği yoktur. Mezar sahibinin önemine göre alçak ya da yüksek olur. Bu tür mezarlara Trakya ve Anadolu'da rastlanır. Orta Asya, Güney Rusya, Tuna çevresi, Yunanistan ve Suriye'de bulunur. Orta Asya ve Rusya'dakilere "Kurgan" denir.

Anadolu'da Karya (Halikarnassos yakınında), Pamfilya'da, Phrygia (Gordion - en ünlüsü Midas tümülüsüdür), Kappadokia (Kayseri çevresi), Nemrut Dağı, Smyrna, Aphrodisias, Ephesos yakınında Belevi'de, Sardes yakınında Bintepe'de (Anadolu'nun en büyük tümülüsü Alyattes mezarıdır) ve Hierapolis (Pamukkale) nekrapolünde çok sayıda tümülüs bulunmuştur.

Taşıyıcıların sırtlarında kanolar yukarı taşındı. Ortalama ömürleri 44 olan Nepal köylüleri şaşkınlıkla onlar için acayip olan bu sırtta taşınan araçlara,kanolara bakıyorlardı.

HİMALAYA'LARDA KANO YARIŞI

Üç yıl süren bir hazırlık devresinden sonra İngiliz, Kanada ve Hollandalı kanocular Himalayalara vardılar. Amaçları, Himalaya çavlanlarında kano yarışı yapmaktı. Yüziki taşıyıcı yardımıyla araç ve gereçlerini istedikleri noktaya çıkardılar. Yaklaşık bir ay süreyle ırmaklar bölgesinde yaşayacaklardı. İki rehber ve bir grup Şerpa bu olayın düzenlenmesinde yardımcı oldular. Ekibin geçtiği yollar üzerinde yaşayan Nepal köylüleri kayaklar, kanolar ile dağlara tırmanan bu insanlara oldukça şaşkın gözlerle bakıyorlardı. Kano takımı, olağanüstü tehlikeli maceraya başlamadan Menang Gölünde sıkı bir çalışma yaptı. Göl suyu ancak 1° sıcaklıktaydı. Marsyandi Irmağı ise 1.000 metreden saatte 28 km. hızla düşüyordu. Nepal dilinde Marsyandi "Öfkeli" anlamına geliyordu. Kayalar, çukurlar, akıl almaz tehlikelerle dolu bir ırmaktı. Suları buz gibiydi. Ancak Kano ekibi, çok güçlüydü ve çok çalışmıştı. Başarıyla serüvenlerini bitirdiler.

Ne var ki Nepalliler kanocuları biraz şaşkınlıkla izlediler. Çünkü yerliler, o bölgeye gelen yabancıların "tırmanma" işlemine alışıktılar. Oysa kanocular "aşağı iniyorlardı".

Himalayaların Annapurna dağ sırası. Annapurna'nın gölgesinde bir kanocu "eskimo" dönüşü denen hareketi yapıyor.

Kanocuları büyük tehlikeler bekliyordu.

Anadolu söylenceleri

TUR İLE UNÇ VE TURUNÇ

Yolunuz hiç düştü mü
Akdeniz'e,
Güneyine ülkemizin?

Turunçgillerden
Portakal, limon, mandalina
Bahçeler dolusudur oralarda.

Bir de turunç vardır
Yaprakları, çiçekleri, acı buruk meyvesi
Her şeyi güzel kokan
Bir ağaç, alımlı bir bitki.

Süsler kıyılarını Akdeniz'in
Greyfrut, portakal, limon
Turunç ve mandalina
Kardeş çocukları gibi.

Söylenceler ülkesi Anadolu'da
Her yörenin, her taşın, her ağacın
Söylencesi vardır, söylerler size.
Anamur'da bir bahçıvanın
Anlattığı söylence ise
Turunçla ilgili:

"Yüzyıllar önce
Adı Anamurium olan Anamur'da,
Bir portakalla bir limon bahçesi
Kardeş kardeş, yan yana
Yaşar gidermiş.

Ekşi mi ekşi
Sulu mu sulu
Dünya güzeli limonlar,
Tatlı mı tatlı
Sulu mu sulu
Dünya güzeli portakallar
Verirlermiş bahçıvana.

Bahçıvan da onları
Götürür satarmış pazarda.

Bu iki güzel bahçe
Kardeş kardeş yaşarmış ya,
Olanlar olmuş günün birinde
Bozulmuş araları.

Nasıl mı?
Bakın şöyle:

Portakal ağaçlarının
Yiğit çocuğu Tur,
Bir güzel sabah, günün ilk ışıklarıyla
Gözlerini açmış ki ne göre,
Limon ağaçlarının
Güzel kızı Unç,
Açmış çiçeklerini
Dökülüp saçılmış
Gülücükler saçmada her yana.
Vurulmuş
Yıldırımla vurulmuş gibi
Tur ona.
Unç da Tur'u görmüş, onun da oynamış yüreği .

Bu şıvga gence.
Esen rüzgâr görmüş bunu
Duyurmuş onların sevgilerini
Bütün portakal ve limon ağaçlarına.

Karşı çıkmış portakal ağaçları
Biz tatlıyız, onlar ekşi
Bu iş olmaz, diye.
Karşı çıkmış limon ağaçları
Biz ekşiyiz, onlar tatlı
Bu iş olmaz , diye.

Şıvga Tur ile güzel Unç
Bu karar karşısında
Başlamışlar gözyaşı dökmeye
Sararıp solmaya.

Bahçıvan bakmış ki
Onca ağaç içinde ikisi
Sararıp soluyor,
Anlamış hemen dertlerini.
Almış çakısını
Bir ince dal kesmiş Tur'dan
Getirip aşılamış Unç'a,
Kavuşturmuş onları
Birbirine böylece.

Bir yıl sonra Tur ile Unç'un
Bir çocukları olmuş,
Turunç koymuşlar adını.

Derler ki işte
Turunç,
Portakal ve limondan almış tadını;
Onlara huyca değil ama
Soyca benzemiş,
Yayılmış yeryüzüne."

Ali Püsküllüoğlu

Televizyon

TÜRKAN ŞORAY HEM FİLMDE HEM TV DİZİSİNDE OYNAYACAK

Birbuçuk yıldır film çevirmeyen Türkan Şoray, iki tasarı üzerinde çalışıyor: Biri sinema, öbürü TV dizi filmi. Yaşar Kemal'in aynı adlı romanından uyarlanacak olan "Yılanı Öldürseler" filminde Şoray hem oyuncu, hem de yönetmen olacak. Son kez "Hazal" adlı filmi çeviren Şoray'ın bu üçüncü yönetmenliği. Daha önce "Dönüş" ve "Azap" adlı filmlerin yönetmenliğini yapan sanatçının yönetmen yardımcısı İsveç'ten geldi. "Otobüs" ve "Yusuf ile Kenan" adlı filmlerin görüntü yönetmenliğini yapan ve eşi Barbra Karabuda ile birlikte İsveç Televizyonunda çalışan Güneş Karabuda, "Yılanı Öldürseler"de hem görüntü yönetmeni, hem de yönetmen yardımcısı olarak görev yapacak. Filmin çekimine Güney Doğu Anadolu'da Hemite köyü dolaylarında başlanacak.

Türkân Şoray daha sonra TV için çekilecek bir dizi filmde oynayacak. Senaryosunu Turan Oflazoğlu'nun yazdığı "Üçüncü Selim ve Mihriban Sultan" adlı dizide Üçüncü Selim'in gözdesini canlandıracak olan Şoray, şimdiden hazırlıklara başladı. O dönemin tarihsel olaylarını okuyan ve giysilerini inceleyen Şoray "Televizyon sinemadan çok farklı. Milyonlarca izleyici karşısında vereceğim sınavda çok dikkatli olmalı ve açık vermemeliyim", diyor

"Taş Devri" kahramanları Rockula ve Frankenstone'a karşı.

TRT Televizyonu Cannes'dan yeni filmler satın aldı.

TRT Televizyonundan bir ekip Nisan ayında Fransa'nın Cannes kentinde düzenlenen MIP TV festivaline katıldı. Türk Televizyoncuları tüm festival sırasında yeni televizyon filmleri ve dizilerini seyretmişler Ekim'de başlayan yeni TV döneminde gösterilmek üzere yeni filmler satın almışlardır.

Televizyon ekibi özellikle çocuk programları üzerinde durmuşlar ve çocukların ilgisini çekecek çeşitli filmler için bağlantılar yapmışlardır.

Bu arada çocukların olduğu kadar büyüklerin de olağanüstü ilgisini çeken "Beyaz Gölge"adlı diziden 22 film daha satın alınmıştır. "Taş Devri" de yeni TV döneminde devam edecek, ayrıca Çakıltaş ve Moloztaş ailelerini uzun bir filmde de seyredeceğiz. Bu filmde sevimli "Taş Devri" kahramanları Rockula ile Frankenstone'la karşı karşıya geliyorlar.

"Beyaz Gölge"nin ünlü koçu.

CAHİDE SONKU'NUN YAŞAMI TV DİZİSİ OLACAK

Geçenlerde yitirdiğimiz tanınmış tiyatro ve sinema sanatçısı Cahide Sonku'nun yaşamını TV için filme almak amacıyla çalışmalar yapılıyor. Altı bölüm olarak düşünülen dizi filmde Cahide Sonku'yu hafif müzik sanatçısı, manken, tiyatro ve sinema oyuncusu Lale Belkıs'ın canlandırması söz konusu. Cahide Sonku'nun yaşamına giren üç erkekten Talat Artemel, İhsan Doruk ve Cahit Irgat'ı hangi sanatçıların canlandıracağı önümüzdeki günlerde belli olacaktır

Sinema

AYŞEGÜL ALDİNÇ SAHNE VE SİNEMA DÜNYASINA VEDA ETTİ

İrlanda'da yapılan Eurovision Şarkı Yarışması'nda Modern Folk Üçlüsü'yle birlikte Türkiye'yi temsil eden Ayşegül Aldinç, "Dönme Dolap" adlı parçasının onsekizinci olması yüzünden müzik dünyasından çekildiğini açıkladı. Müzik çevrelerinin büyük umut bağladıkları, sahneye çıkarmak için girişimlerde bulunduğu, bu arada birkaç tane de film önerisi alan Ayşegül Aldinç, asıl uğraşı olan seramikçiliğe döndü. Ayşegül Aldinç'i müzikal bir filmde oynatmak isteyen film yapımcıları, sanatçıyı yeni kararından caydırmaya çalışıyorlar.

kısa, kısa...

- Öykü yazarı Füruzan'ın aynı adlı yapıtından sinemaya uygulanan "Ah Güzel İstanbul" filminin çekimine başlandı. Yönetmenliğini Ömer Kavur'un yaptığı film, bir kamyon şoförüyle düşmüş bir kadının aşk öyküsünü anlatıyor. İstanbul, Gaziantep, Urfa ve Mardin'de çekilen filmin başrollerini Kadir İnanır ve Müjde Ar paylaşıyorlar.
- Rıfat Ilgaz'ın ünlü "Hababam Sınıfı" yapıtı bir kez daha Yeşilçam'a geliyor. Bu ad altında beş kez çevrilen yapıt bu sefer "Hababam Sınıfı Güle Güle" adını taşıyor.
- Zeyyat Selimoğlu'nun "Deprem" adlı öyküsü "Deli Kan" adıyla filme alınacak. Yönetmenliğini Atıf Yılmaz'ın yapacağı filmde başrolü Kadir İnanır oynayacak.
- Sinema ve tiyatro oyuncusu Halit Akçatepe, Don Kişot'un yardımcısı Şanso Pançо oldu. Devlet Opera ve Balesi'nde sahneye konan "Don Kişot" balesinde Şanso'yu Akçatepe, Don Kişot'u ise Osman Şengezer oynuyor.

Pul

ATATÜRK PULLARI

26.— 1965 ATATÜRK SÜREKLİ POSTA PULLARI

Atatürk'ün portresini ve imzasını taşıyan yeni tip beş pul 1 Eylül- 14 Aralık 1965 tarihleri arasında satışa çıkarıldı. Seri 5 puldan oluşmaktadır. Bu pullar sürekli olarak satışta kalacaktır.

27.— 1966 — ATATÜRK SÜREKLİ POSTA PULLARI

Posta tarifesinde yapılan değişme üzerine 1965 yılında çıkarılan Atatürk portreli ve imzalı pullardan yeniden beş tane 13 Temmuz — 8 Kasım 1966 tarihleri arasında satışa çıkarılmıştır. Bu pullar sürekli olarak satışta kalacaktır.

28.— 1967 — ATATÜRK PORTRELİ PUL KARNELERİ

1967 yılında, Atatürk'ün portresini ve imzasını taşıyan pullardan oluşan, değişik kompozisiyonlu pul karneleri PTT tarafından çıkarılmıştır:

a) 10 adet 10 kuruşluk
b) 25 adet 10 kuruşluk
c) 2 adet 50 kuruşluk
d) 5 adet 10 kuruşluk ve 4 adet 50 kuruşluk bir arada yan yana basılmış olup ancak en baştaki 10 kuruşluk pulun yanında bir etiket vardır.

29.— 1968 — ATATÜRK SÜREKLİ POSTA PULLARI

23 Şubat 1968 tarihinde dört adet pul satışa çıkarılarak yeni posta tarifesini karşıladı. Bu pullar sürekli olarak satışta kalacaktır.

30.— 1970 — ATATÜRK SÜREKLİ POSTA PULLARI

10 Mart 1970 tarihinde Atatürk'ün imzasını ve yeni bir portresini taşıyan iki pul satışa çıkarıldı. Bu pullar sürekli olarak kullanılacaktır

ATATÜRK'ün DOĞUMUNUN 100. YILI nedeniyle Mart ayının ilk haftasından başlayarak ücret alma ve otomatik damga makinalarında 1981 yılı sonuna kadar kullanılacak flamların ayrıntıları aşağıda gösterilmiştir.

Flamın kullandırılacağı işyeri	Flamdaki Özdeyiş
ADANA POSTA	Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir.
" "	Ne Mutlu Türküm Diyene.
MERSİN "	Yurtta Sulh Cihanda Sulh.
AFYON "	Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir.
ANKARA "	Ne Mutlu Türküm Diyene.
" "	Yurtta Sulh Cihanda Sulh.
" KIZILAY	Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir.
AYDIN POSTA	Türk, Öğün, Çalış, Güven.
BALIKESİR "	Türk, Öğün, Çalış Güven.
BURSA "	Ne Mutlu Türküm Diyene.
EDİRNE "	Ne Mutlu Türküm Diyene.
ERZURUM "	Yurtta Sulh Cihanda Sulh.
ISTANBUL "	Yurtta Sulh Cihanda Sulh.
" "	Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir.
" BEYOĞLU	Türk, Öğün, Çalış, Güven.
İZMİR POSTA	Türk, Öğün, Çalış Güven.
" "	Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir.
SAMSUN "	Türk, Öğün, Çalış, Güven.
SİVAS "	Yurtta Sulh Cihanda Sulh.
TRABZON "	Ne Mutlu Türküm Diyene.

YANITLAR

Pul Köşesine yolladığınız sorulara Dergimiz Pul Uzmanı Aziz Versan bu sayımızdan itibaren yanıt vermeye başlamıştır.

ÜMİT YAVUZ / Turgutlu — Manisa

Pul kataloglarını nereden ve nasıl bulabilirim diye sormuşsunuz. Bu katalogları, yalnızca pul tüccarlarından elde edebilirsiniz. Size en yakın olan İzmir Bölgesi. Bu durumda, İzmir Filatelistler Derneği'ne bir yazı ile başvurursanız, size İzmir'deki pul tüccarlarının adını ve adreslerini verirler.

MELAHAT DURSUN—Istanbul

Bir pul koleksiyonu nasıl düzenlenir diye soruyorsunuz. Bir koleksiyon düzenlemek için önce, elinizdeki pulları, kataloğa göre düzenlemeniz gerekir. Bunun için her şeyden önce pul tüccarlarına başvurarak bir pul kataloğu almanız gerekir. Sonra, o kataloğa göre, kendi koleksiyonunuzu düzenleyebilirsiniz.

NİLGÜN ÇELİK /
Akdere — Ankara

Pul koleksiyonu oluşturmak için hem damgalı hem damgasız pulları toplayabilirsiniz. Ancak, yapacağınız koleksiyonda seriler ya bütünüyle damgasız ya da bütünüyle damgalı pullardan oluşmalıdır. Bir seride hem damgalı hem damgasız pullar olmamalıdır. Her türlü pul, her zaman değer kazanır.

Kitap

Dora Gabe — UFACIKTIM- Türkçesi Özdemir İnce — Resimleyen Osman Kehri - Can Yayınları Gençlik Dizisi / Dost Kitaplar - 107 sayfa - 100 lira.

İnceliklerle dolu, birbirinden güzel öykülerin kahramanı küçük bir çocuk. Annesi, kardeşi, çiftlikte çalışanlar, çevresini saran doğa, anlaşılması çok güç olan evren ve ilginç olayların şiirle dolu, bir masal havası içinde küçükkahramanın iç dünyasına yansıması. Duyarlı bir çocuğun her şeye sevgiyle sokulması, anlamaya çalışması.

Adnan Özyalçıner - ANITLARIN ÖYKÜLERİ — A B C Yayınları — 150 Sayfa — 100 Lira.

Geçmişle günümüz arasındaki bağların somut örneği anıtlardır, diyor yazar. Anıtların verdiği tarihi bilgiler yanında, bu anıtların bir de yaşayan yanını anlatan öyküleri vardır. Kimi öyküler geçmişteki gerçek olaylardan kaynaklanır, kimi öyküler ise birer söylencedir. Yine de her anıtın bir öyküsü vardır. Ayasofya, Beyazıt Kulesi, Efes, Erzurum Çifte Minare, Kız Kulesi, Rumelihisarı, Truva, Selimiye ve Süleymaniye Camilerinin öykülerini sonsuz bir zevkle okuyacaksınız.

ATEŞ KUŞAN CANAVAR

HEY NÖBETÇİ! FESATGİLLER GELİYOR KAFALARI ÇOK BOZUK!

NEE! ÇABUK BİR ŞEYLER YAPALIM!

BOŞUNA ÜZÜLÜYORSUN KRAL BABACIĞIM. BİR FİKRİM VAR

NEDİR? ÇABUK SÖYLE!

BU ÇARŞAFI ÜZERİME ÖRTÜN. SONRA ÖNLERİNE ÇIKIP ONLARI KORKUTAYIM!

YAŞA MİNNOŞ! KORKULARINDAN BİR DAHA BURALARA GELEMEYECEKLER

BEN BİR HAYALETİM BÖÖÖ!

ŞURAYA BAK ÇOK KOMİK! HAH HA!

AY GÜLMEKTEN ÖLECEĞİM.

HAH HA! HAYALETE BAK İÇİNE ADAM GİRMİŞ BİZİ KANDIRI-YORLAR!

ŞİMDİ GÖRÜRSÜN SEN ÇIKART BAKALIM ŞU ÖRTÜYÜ.

ANNEEE! BİR CANAVAR ÇABUK KAÇIN!

İMDAT KURTARIN BİZİ.

KAÇIN.. KAÇIN!

PİRİ REİS

- TÜRK DENİZCİSİ VE BİLGİNİ
- 1465'te ya da 1470'te GELİBOLU'DA DOĞDU
- 1554'DE KAHİRE'DE ÖLDÜ.

ÜNLÜ KİŞİLER

KİMLİĞİ

Ünü bütün dünyaca kabul edilen, büyük Türk denizcisi ve bilgini Piri Reis, kimi kayıtlara göre 1465, kimisine göre 1470 yıllarında Gelibolu'da doğmuştur. Oniki yaşındayken amcası Kemal Reis'in yanına yollanmıştı. Kemal Reis, o dönemlerin, Osmanlı Türkleri'nin deniz gücünün doruk noktasına çıktığı günlerin ünlü bir kaptanı, denizcisiydi. Amcasıyla birlikte 14 yıl sürekli sefere çıktı. Kemal Reis ölünce Oruç Reis'in yanında seferlere başladı (1511). Daha sonra denizciliği bıraktı ve Gelibolu'ya çekildi, yıllar boyu topladığı denizcilik notlarını düzenlemeye, bir dünya haritası çizmek için hazırlıklara başladı. Bir süre sonra yeniden denizlere döndü ve Yavuz Sultan Selim, Kanuni Sultan Süleyman devirlerinde çok önemli görevler aldı. Kitab–ı Bahriye (Denizcilik Kitabı) adlı eseri ve haritaları çok ünlüdür.

ÖZELLİKLERİ

Asıl Adı Ahmet Muhiddin Piri idi. Zamanla Piri Reis denmeye başlandı.

Piri Reis, denizcilik için çok gerekli olan silah kullanmayı iyi bilirdi. Bunun yanı sıra kalemi de çok güçlüydü. Kitap okumaya da meraklıydı. Bilinmeyen karaları görmüş, ufukların ardında uzayıp giden denizlerde yelken açmış kurt denizcilerin anlattıklarını can kulağıyla dinler, her şeyi öğrenmeye çalışırdı.

Amcasıyla birlikte katıldığı seferler sırasında kendi gördüklerini edindiği bilgileri, duyduklarını hep not alırdı. Bu notlar, ilerde yazacağı Kitab-ı Bahriye için çok yararlı olmuştu.

Piri Reis, amcası Kemal Reis ile Endülüs Müslümanlarını İspanyollar'dan kurtarmak için sefere girişmişti (1486). Sicilya, Korsika, Sardunya ve Fransa kıyılarına yapılan akınlara katılmıştı (1490 — 1491).

Bir süre denizciliğe ara verdikten sonra, Yavuz Sultan Selim'in hizmetine girdi ve Mısır Seferi'ne katıldı. 1526'larda Kızıl Deniz'deki Osmanlı deniz güçlerini yönetti.

Kanuni Sultan Süleyman devrinde Hint Kaptan-ı Deryalığına getirildi. (1547). Bu görevdeyken Aden'i aldı (1551). Ardından 30 gemi ile birlikte Maskat Kalesini aldı, Hürmüz Kalesini kuşattı. Portekizlilerden aldığı armağanlar ve haraç karşılığında kuşatmayı kaldırıp Basra'ya döndü. Buradayken Portekiz donanmasının Basra'ya gireceği haberini alınca, üç gemi ile Mısır'a döndü.

Ne yazık ki, donanmayı Basra'da bırakmakla suçlandı ve Kanuni'nin buyruğu ile idam cezasına çarptırıldı (1554).

Piri Reis'in Haritası

Çok iyi bir denizci olan Piri Reis, aynı zamanda büyük bir bilgindi. Gerek amcası Kemal Reis'in yanındayken, gerek Oruç Reis'le birlikteyken, gerek kendi başına yaptığı seferlerde, büyük bir dikkatle her şeyi not alır, öğrendiklerini, gördüklerini, duyduklarını kağıda geçirirdi.

Bir ara denizciliği bırakmış, doğum yeri olan Gelibolu'ya çekilmiş ve yazarlığa başlamıştı. Bu çalışmaların sonucu, Kitab-ı Bahriye adlı yapıtı ortaya çıkarmıştı. Piri Reis, bu kitabında Akdeniz'i çevreleyen limanlar, ülkeler ve denizi süsleyen adalar hakkında geniş bilgiler veriyordu. Kitabın ilk baskısı 1521, ikincisi 1525'te bitirilmişti. Ne yazık ki, orjinali bulunamayan bu yapıtın elle yapılmış kopyaları vardır. Bu kopyalar hem ülkemizde, hem de yabancı ülkelerdeki büyük müzelerde bulunmaktadır.

Bu kitabın önsözünde konu edilen haritanın yarısı (bu haritanın 1514 tarihlerine ait olduğu sanılmaktadır), Cumhuriyet yıllarında, Istanbul Topkapı Sarayı'nın müzeye dönüştürülmesi sırasında ortaya çıkarılmıştır. Bu parça üzerinde Atlantik Okyanusu ve Yeni Dünya görülmektedir. Amerika'nın en eski haritasıdır. Harita renklidir ve ceylan derisi üzerine çizilmiştir. Piri Reis, harita üzerinde çeşitli notlar da vermiştir. Bu notlar, haritayı bir kat daha değerlendirmiştir. Bu harita ile Kristof Kolomb'un çizdiği ve bugün bulunamayan dünya haritası arasında bağlantılar aranmış, dünya bilginleri bu haritadan yararlanarak bilim dünyasına katkıda bulunmuşlardır.

satranç köşesi

Oyun Ortası

Oyun ortası "Açılışı" izleyen bölümdür. Açılış ile arasında kesin bir sınır yoktur. Açılışta taşların gelişimi tamamlanınca "Oyun" ortası başlar. Sayısız imkanlar nedeniyle oyunun en zengin bölümüdür. Oyun ortasında taşların konumu ile ortaya çıkan sayısız durumlar, çeşitli hücum ve savunma yöntemleri sunar. Her oyunda bu yöntemlerden biri ya da birkaçı uygulanır. Oyun ortasında sık karşılaşılan bazı durumları örnekler üzerinde inceleyelim.

ÇİFTE TEHDİT

Bir taş aynı zamanda rakibin iki taşına birden hücum ederse, hücuma uğrayan taşlardan biri genellikle kaybedilir. Hücuma uğrayan taşlardan birinin ötekini koruması ya da birinin (Şah!) hamlesi ile uzaklaşması halinde çifte tehdit önlenebilir. Bazı durumlarda da bir tarafın çifte tehdidine rakip de başka bir çifte tehdit ile karşılık verebilir.

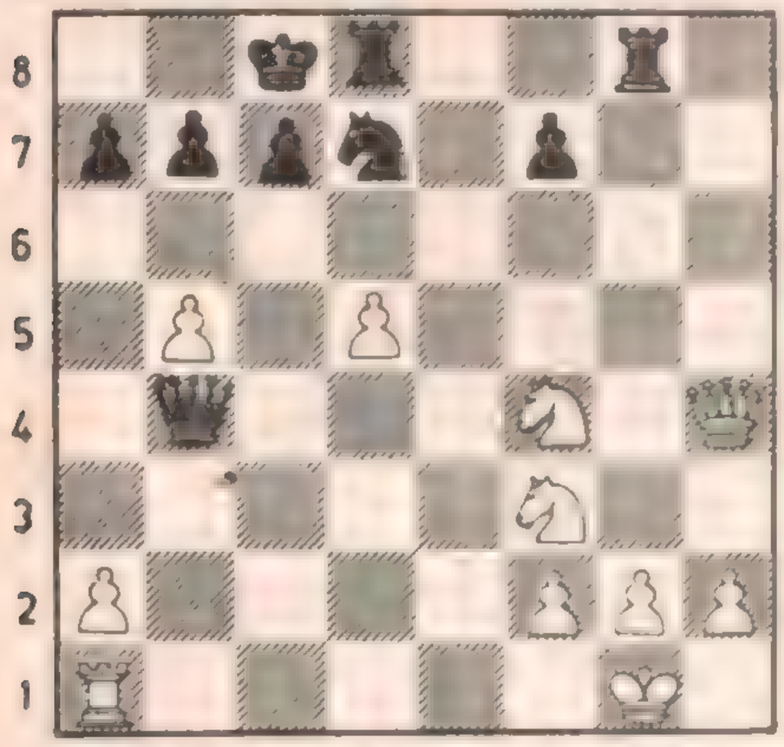

Diyagramdaki örnekte, (Mieses — Maroczy, Monte Carlo 1902 oyununda ortaya çıkan durumda) siyah Çifte tehdit ile kazanmıştır. 1..., Vb4 —c3 hamlesi ile hem a1'deki beyaz kale hem de f3'deki at hücuma uğramıştır. Beyaz, kaleyi kaçınca, siyah vezir f3'deki atı alır. Çünkü g2'deki er açmaz durumundadır.

1. YATAY SIRANIN ZAYIFLIĞI

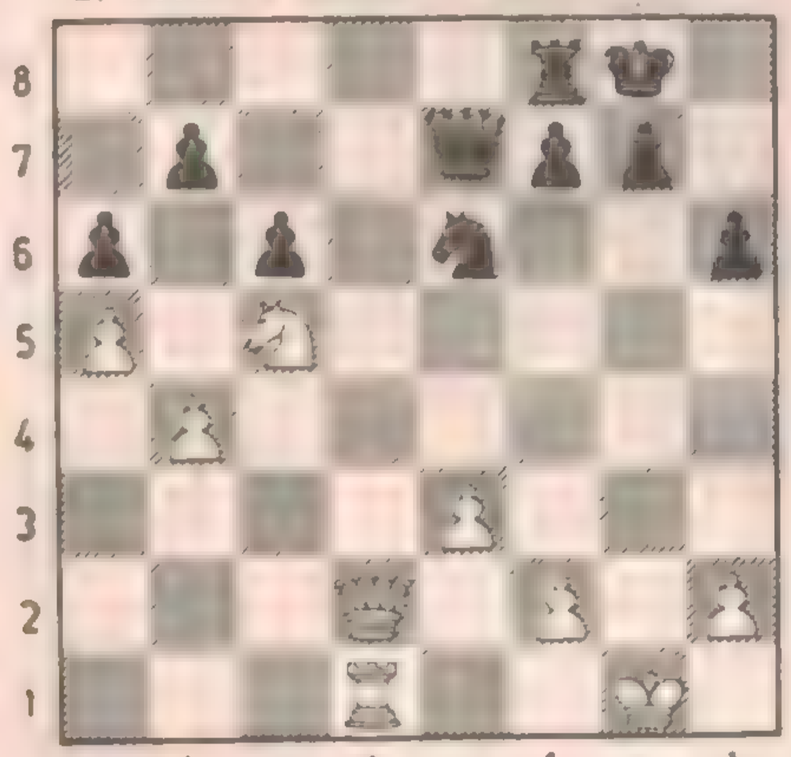

(Reshewsky — Euwe, New York 1951) oyunundan alınan örnekte, beyaz şahın 1. yataydan gelecek bir hücuma karşı bir hamlede 2. yataya geçemediği görülmektedir. Oyunda Beyaz, vezirleri değişmek amacıyla 1. Vd2-d7 oynamış ve Siyahın 1..., Kf8 —d8 hamlesinden sonra oyunu terk etmiştir. Beyaz 2. hamlede siyah veziri, (2..., Kd8xdl + mat) dan ötürü, alamaz. 2. Vd7xd8 + Ae6xd8 ile de Beyaz, bir kale karşılığında vezirini kaybeder.

Diyagramda Beyazın 1.Vd2 —d7 oynayabilmesi için, önce h2 —h3 gibi şahın 2. yataya geçişini sağlayan bir hamle oynaması gerekir. Bu gibi hamleler için "pencere açma" deyimi kullanılır. Diyagramda Siyah h7 h6 hamlesi ile bir pencere açmıştır ve gerektiğinde siyah şah bir hamlede 7. yataya geçebilecek durumdadır.

TAHTANIN ORTASINDAKİ ŞAH

Rok önemli bir gelişim hamlesidir. Rok ile hem kale süratle oyuna girer, hem de şah kolay hücum edilemeyen köşeye ulaşır. Rok yapamayan şah tahtanın ortasında kalır. Tahtanın ortasındaki şah genellikle kolay hücuma uğrar.

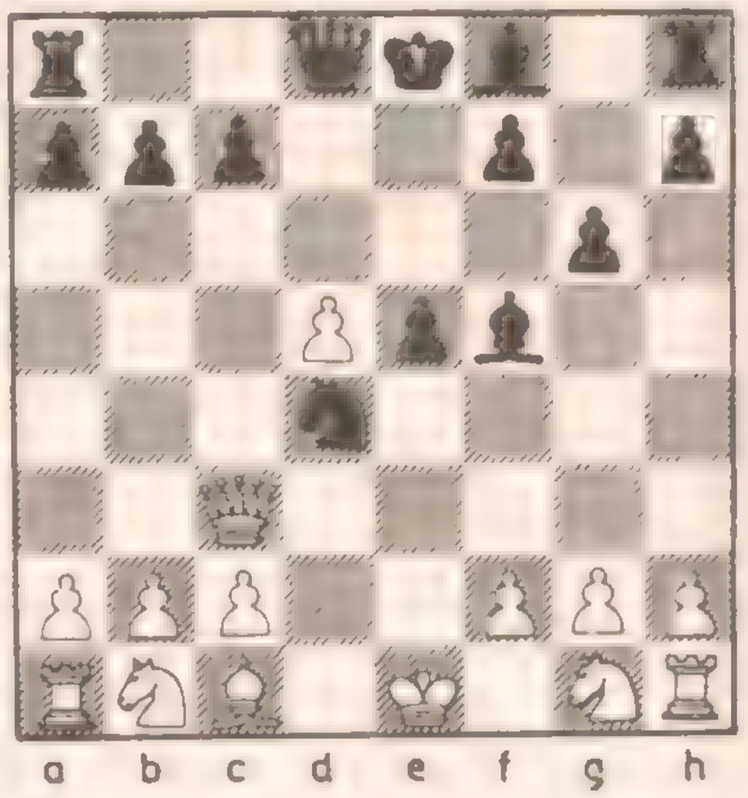

Diyagramda hamle sırası siyahtadır. Beyaz şah, rok hazırlığını tamamlayamamış ve henüz ortada bulunmaktadır. Siyah 1..., Ff8 — b4 oynarsa beyaz vezir bu tehditten kaçamaz ve feda edilen fili almak zorunda kalır. 2. Vc3x b4, Ad4xc2 + ile Siyah, şaha ve vezire çifte tehdit yaparak (çatal), fil karşılığında vezir kazanır.

DOLAYLI SAVUNMA

Diyagramda b8'deki siyah kale, b2 erini tehdit etmektedir. Beyaz 1. b2—b3 oynayarak bu eri koruyabilir (dolaysız savunma). Ancak b2—b3 hamlesi ile taşların gelişimi bir hamle gecikmektedir.

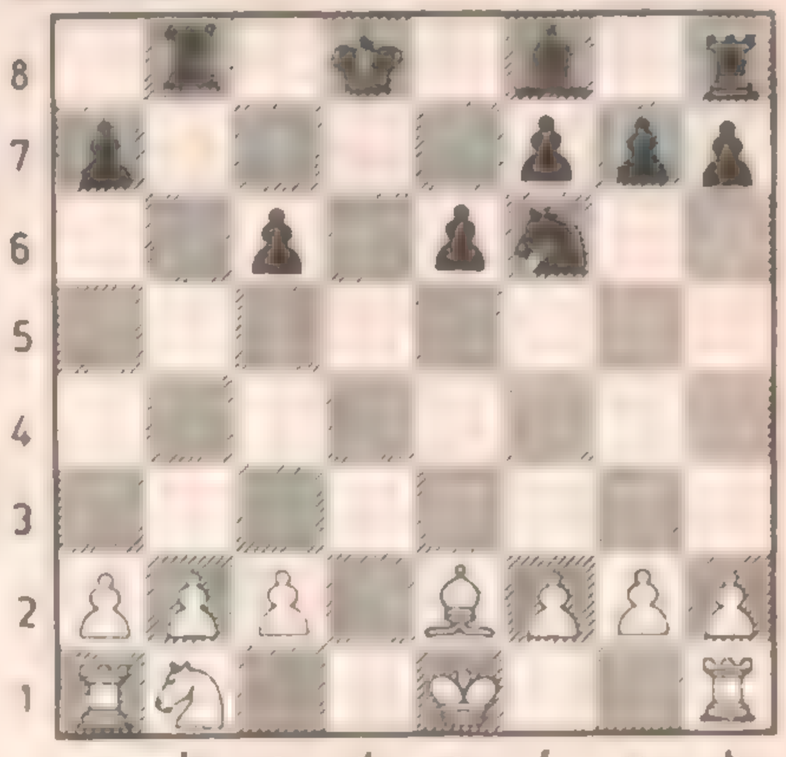

Beyaz 1.Ab1—c3 de oynayabilir. Buna karşı Siyah 1..., Kb8 xb2 oynarsa, 2.0 —0—0 + ile çifte tehdit yapan Beyaz bir kale kazanır. 1.Ab1 —c3 ile hem bir taş gelişmekte hem de b2'deki er dolaylı biçimde savunulmaktadır.

SORULAR

Beyaz nasıl 1. taş kazanır?

Siyah, veziri kazanabilir mi?

(Hamle siyahta)

Yanıtlar 29. sayfada

AHMET TUMKAYA / Ankara

Mart 1981 sayımızdaki 2. problemde beyaz kale, baskı hatası sonucu g1 yerine f1 karesinde çıkmıştır. Düşünerek vardığınız sonuç doğrudur. Kale g1'de olduğu durumda, beyaz er ata terfi ederek mat yapmaktadır. (1.f7—f8A + mat)

BİLMECE BULMACA EĞLENCE!

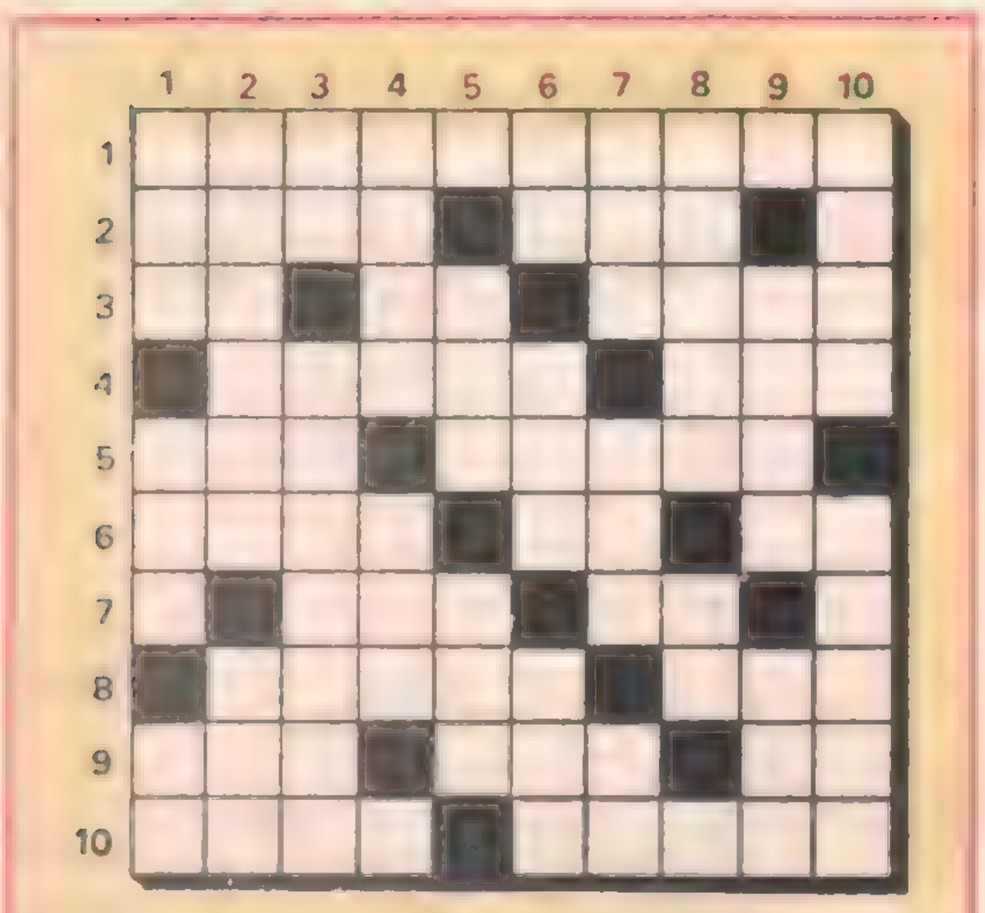

SOLDAN SAĞA : 1 – Taze dut yaprağı ile beslenen ve yaptığı kozadan kelebek olarak çıkan ve dokumacılıkta önemi nedeniyle insanlar tarafından yetiştirilen bir tırtıl, 2 – Kafeste beslenebilen ötücü bir kuş... Atların tırnağını koruyan demir, 3 – YÜZ METRE KARE tutarındaki alan ölçüsü birimi... Tepe'nin ilk hecesi.. Cam gibi de kullanılabilen saydam bir madde, 4 – HER ZAMAN anlamında bir sözcük... Neşeli, 5 – Okullarda her öğrencinin bilgisini değerlendirmek için verilen sayı... Kurutularak da yenilebilen ince kabuklu bir meyve, 6 – İri ve kart... Bir nota... FENA DEĞİL ya da KAFİ anlamına gelen bir ünlem, 7 – At yavrusu.. 3,1416 sayısının adı, 8 – Hava ve deniz taşıtlarını istenilen yöne çevirmeye yarayan düzen... Söz veya lakırdı, 9 – Bir çoğul eki... Hayvan ölüsü... Bir soru eki, 10 – Ön'ün karşıtı.. Bir tahıl türü.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1 – Hıristiyanlığın kurucusu olan peygamber... Bilmecelerde "çarşıdan aldım bir tane, eve geldim bin tane" diye sorulan meyve... Bir nota, 2 – Bir ÖZÜR DİLEME sözü... Eni az, 3 – Bir şeyi tamamlamak için ona katılan parça.. Devletimizin kurucusu, 4 – KESİN ile eşanlamlı bir sözcük.. Yaz kış yapraklarını dökmeyen kozalaklı bir ağaç, 5 – Tembih sözü.. Rüzgâr, 6 – Arka'nın karşıtı... Güney Amerika'nın batı kıyıları boyunca uzanan sıradağların adı.. Üflemeli bir çalgı, 7 – Pencerelere takılan ve çeşitli kaplar yapılan saydam bir madde... Kauçuktan yapılmış kalın sopa.. Bir işaret zamiri. 8 – El ile yapılan iş (ya da, okullarda bir ders adı).. Bir ülkenin ayrıldığı en büyük yönetim bölümleri, 9 – Defa ya da kez.. Kör (gözleri görmeyen) anlamında bir sözcük, 10 – Duyuru.. Tartıda ağırlığı az gelen..

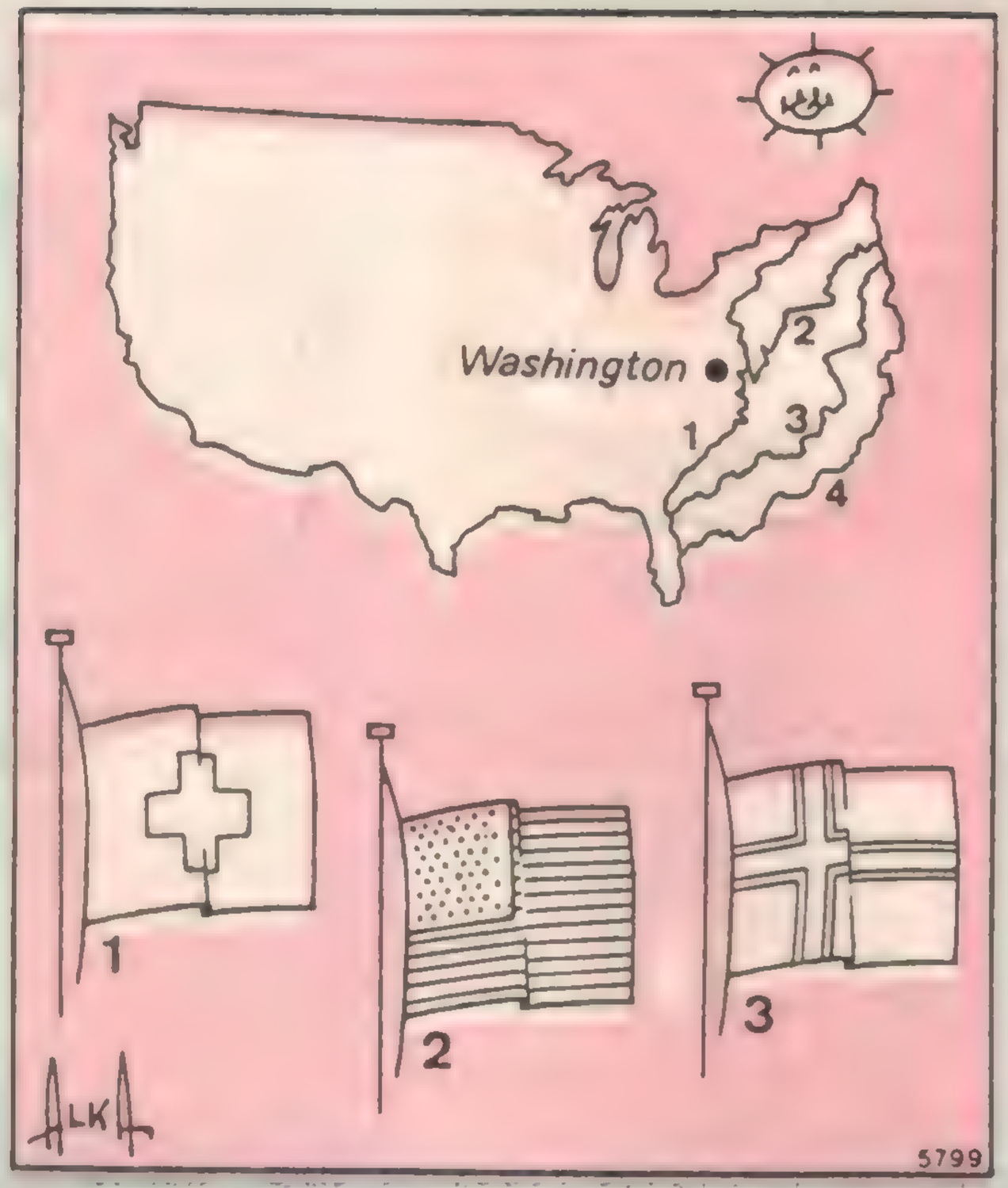

BU ÜLKENİN ADI NE? – Başkentinin adı belirtilmiş olan bu ülkenin adını herhalde buldunuz. 1,2,3 ve 4 rakamlarıyla gösterilen sınırlardan hangisi bu ülkenin doğu sınırıdır? Bir de Bayrağını anımsadınız mı?

NEREYE SAKLANMIŞ ? – Yukarda gördüğünüz gül çiçeğinin içine bir hayvan saklanmış. Bulabildiniz mi nerede olduğunu?

BEN BEŞİR KARDEŞLER — Beşir kardeşler birbirine çok benzerler, o kadar ki aralarında hiç fark yokmuş denilebilir ama, resmi iyi incelerseniz birinci kardeşe göre ikinci ve üçüncü kardeşlerde üç fark göreceksiniz.

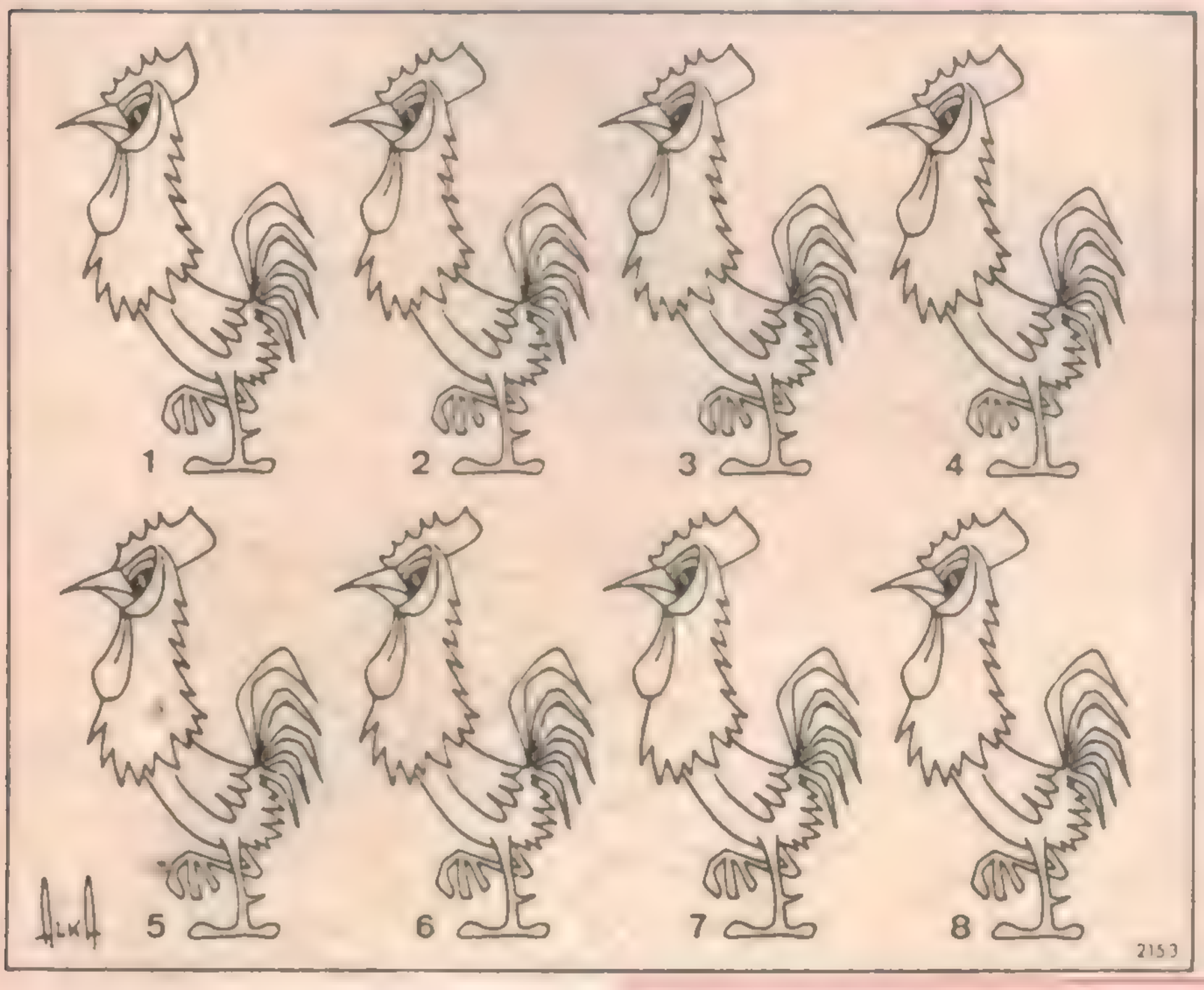

HOROZLAR — Bütün bu horozlar görünüşte birbirine benziyor, fakat aslında görünüşe aldanmamak gerekir. Sekiz horozun sadece iki tanesi tıpatıp aynı, diğerleri değişik. Acaba iki benzer horozu bulabildiniz mi?

BOYAMA ÇİÇEK— Yan resimdeki çiçeğin noktalı bir resmi var ilk önce bu noktaları birleştirerek çiçeği çiziniz, sonra üçüncü çiçek resminin eksik çizgilerini tamamlayınız ve en sonunda her üç çiçeği sapları ve yaprakları yeşil, çiçeğin kendisi mavi olmak üzere boyayınız.

YANITLAR 29. SAYFADA

BİLMECELER

Siyah zeytin, beyaz kar, kısa tüy

(ZOĞ)

Ağaç üzerinde kilitli sandık

(CEVİZ)

HÜSEYİN DÜYENLİ / Van

Yürür yürür toz etmez hızlı giderse toz etmez.

(GEMİ)

Altın külahı giyince başı, durmaz gözyaşı

(MUM)

Ayakları kısadır, kendisi mini mini, bir dönüşte gösterir dünyanın biçimini

(PERGEL)

DAVUT ÖZDEMİR / Boğazlıyan

Ey bulutlar bulutlar
Yusufu yiyen kurtlar
Ben bir çeşit kuş gördüm
Tepesinden yumurtlar

(BUĞDAY)

CABİR ÖZGÜL /Yozgat

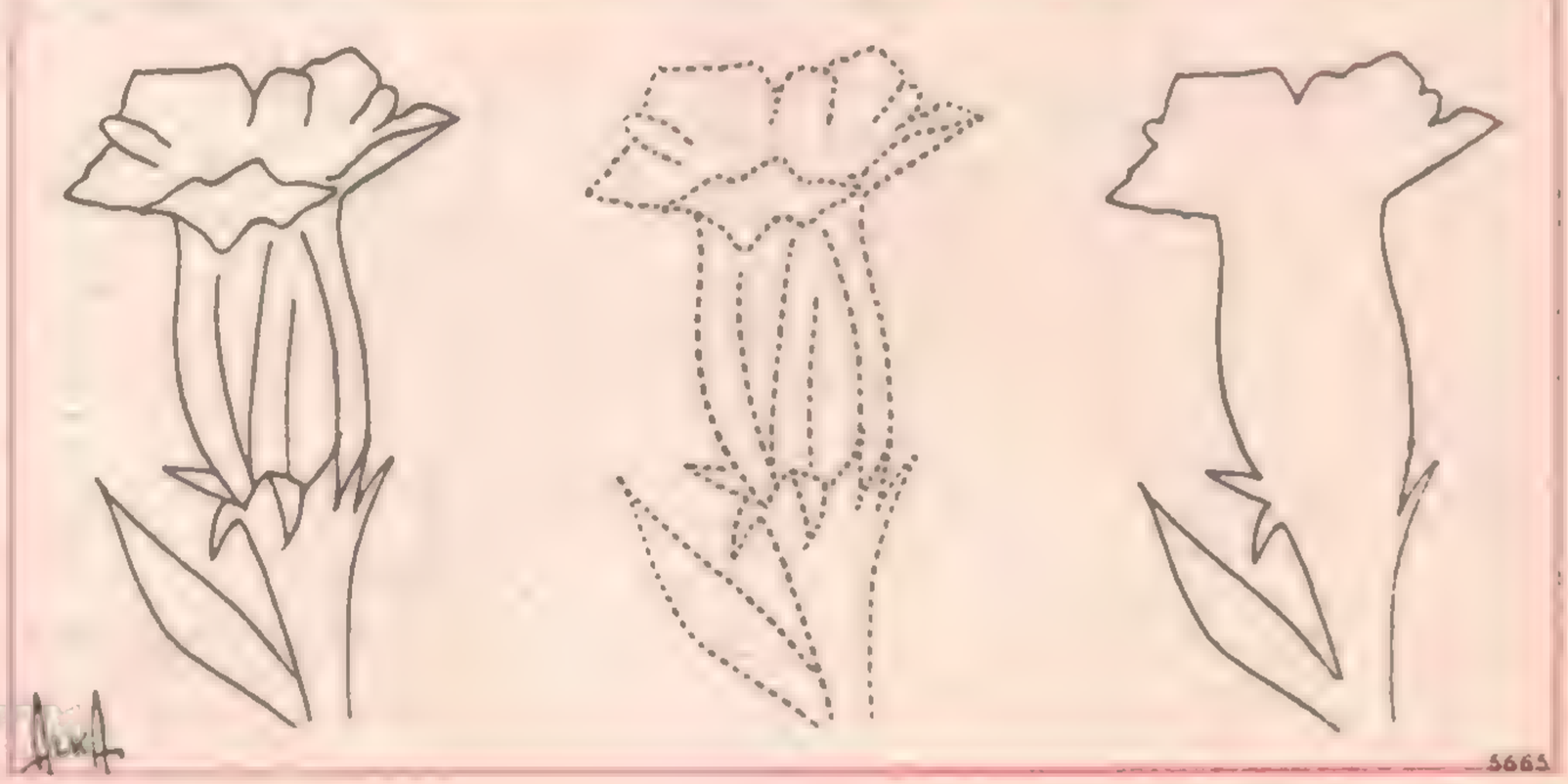

SİZİN SAYFANIZ

FUAT ÇAĞIRIR / Beykoz — Istanbul

ATATÜRK
Ey büyük Atam
Bu toprak, bu gök
Bu canlar senin için
Bu vatanı sen kurdun
Bizler yolunda yürüyeceğiz

Ey büyük Atam
İnan bu yıl senin için
Bu yıl yalnız Türkiye'de değil
Tüm dünyada kutlanacak
Bir an bile unutmayacağız
Her an seni anacağız.

BİRSEN ELMAS ARI / Zonguldak

YAŞAMAK VAR
Her şeyi seviyorum
Doğanın yeşilini
Denizin mavisini
Yeni doğan çocuğu
Daha aklınıza
Gelen ne varsa
Hepsini seviyorum
Bende nefret
Duygusu yok
Her şeyi seviyorum
Çünkü, yaşamak var.

KADRİYE KARAKURT /Kırıkkale

GELSİN BİZE TURİSTLER
Ülkemiz bir cennettir
Neden bundan yararlanmayalım
Açalım oteller, moteller, plajlar
Gelsin akın akın turistler
Hoşnut edelim onları
Gelsin ülkemize turistler
Fakat bir türlü olmuyor
Nedeni, pislik ve ilgisizlik
İşte bunları düzeltelim ki
Gelsin bize turistler
Turistlere saygı, turistlere sevgi
Turistlere ilgi gösterelim ki
Hoşnut ayrılsınlar ülkemizden
Biz konuksever ülkeysek
Neden kanıtlamayalım bunları
Turizmi her şeyden önce tutalım ki
Gelsin bize turistler
Turizmdir her şey, turizmdir bütün
Turizmi ülkemize yayalım ki
Gelsin bize turistler
Ülkemizin gelişmesinde
Ülkemizin büyümesinde
Odur en büyük rolü oynayan
Önemini anlayalım ki
Gelsin bize turistler

MUSTAFA KEMERDERE/ Istanbul

FIKRALAR

NÖBETÇİ

Nöbet bekleyen iki bekçiden biri, ötekinin yatıp uykuya daldığını görmüş. Seslenmiş:
— Ne yatıyorsun?
—Yatmıyorum, uzun oturuyorum.
—Ya, sesin niye çıkmıyor?
— Ortalığı dinliyorum.
— Gözlerini neden kapadın?
— Eskimesin diye.
— Peki, niye horluyorsun?
— Uykuyu korkutuyorum.

GÜLBİN ÇİTAKOĞLU /Bayramiç

ÇOK ZAYIF

Öğretmen, Gülbin'i babasına şikayet eder. Öğretmen:
— Kızınız çok zayıf, der. Babası:
— Öyle, bu günlerde hiç yemek yemiyor. Öğretmen:
—Zayıf olan karnesi, der. Babası:
—Doğru. Karneler 3. hamur kağıttan yapılıyor, der.

GÜLSÜM ÖZ / Manavgat — Antalya

UYKU

Öğretmen ön sırada uyuklayan bir öğrenci görür ve sinirlenir:
— Oğlum, uyumak istiyorsan arka sıraya geç, rahat rahat uyu, der.
Arka sıradan bir ses yükselir:
— Biz nerede uyuyacağız, öğretmenim?!..

TALİMDE

Bölük kumandanı Marius'a sorar:
— Solunda batı, sağında doğu var. Arkanda ne var?
— Çantam!

SERPİL YILMAZ/ Gazipaşa- Antalya

BİZE DE MEKTUP VAR

Derginizi her ay alıyor ve her sayfasını ilgiyle okuyorum. Yalnız benim bir ricam var: Televizyon, sinema, plak ve pul köşelerinin kaldırılıp yerlerine bulmaca konmasını rica ediyorum.

NERMİN ÇİFTÇİ / Küçükçekmece — Istanbul

Plak bölümümüz uzun zamandan beri kalktı. Pul köşesi ise birçok arkadaşınızın çok beğendikleri bir köşe. Bu yüzden kalkmasını şimdilik düşünmüyoruz.

Ben Candy dizisini çok seviyorum. Bir üçüncü bölümünün olup olmadığını biliyor musunuz? Varsa bizim televizyonumuz yayınlayacak mı?

ELİF TİGİN /Beyoğlu

Candy dizisinin üçüncü bölümü var. Televizyon yetkililerinden öğrendiğimize göre, bizim televizyonumuzda da yayınlanacakmış.

Kumbara Dergisini her ay ilgiyle izliyorum. Kumbara dergisini hazırladığınız için bütün çalışanlara teşekkür ederim. Sizden istediğim Televizyon, plak, sinema yerlerine "ÜLKEMİZİ TANIYALIM" köşesini geniş olarak yayınlamanızdır.

ERCÜMENT KAMALI/ İzmir

Derginizi her ay alıp ilgiyle okuyorum. En çok "Ülkemizi Tanıyalım", "Denektaşı", "1 Yazar 1 Yapıt", "Ünlü Kişiler" bölümlerini seviyorum. Acaba dünya ülkelerini de tanıtan bir yayın yapabilir misiniz?

MEHMET ALTAŞ /Amasya

İlginize çok teşekkür ederiz. Dünya ülkelerini tanıtan bir bölüm yakında yayına girecek.

GARİP ama GERÇEK

Derleyen: ADLİ MORAN — Çizen: MUSTAFA DELİOĞLU

YANITLAR

DENEKTAŞI

1. 21 Temmuz 1969, 2. Nil, 3. Klorofil, 4. Kızılhaç, 5. Hamdi Bey, 6. San Marino, 7. 8848 metre, 8. Meteoroloji 9. Sismograf 10. Plankton, 11. Volta, 12. Filatelist. 13. Betonarme. 14. Amerigo Vespucci, 15. S.O.S.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1 — İpek böceği, 2 —saka, nal, 3 — ar, te, mika, 4 — daima, şen 5 — not, incir, 6— anaç, do, eh, 7 — tay, Pi — 8— dümen, laf, 9 — lar, leş mi, 10 — arka,yulaf.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1 — İsa, nar, la, 2— pardon, dar, 3— ek, Atatürk, 4 — kati, çam, 5 — emi, yel 6 — ön, And, ney, 7— cam, cop, şu, 8 —elişi, il, 9 — kere, âmâ, 10 — ilan, hafif.

BU ÜLKENİN ADI NE?

Amerika Birleşik Devletleri, 2 No.lu - sınır, 2. No.lu bayrak.

NEREYE SAKLANMIŞ?

Resmi çeviriniz ve sağ tarafta çiçeğin sapına yakın bir horoz başı göreceksiniz.

BEN BEŞİR KARDEŞLER

Birinciye göre; ikincinin burnu kısa, devenin üzerindeki kilimin püsküllleri kısa, başlığının kıvrımı uzun. Üçüncünün ise sakalı daha uzun, kolunun kıvrımı daha kısa, devenin sol arka bacağı, sağ bacak yerine kalkmış.

HOROZLAR

2 ve 8 No.lu horozlar birbirinin eşidir.

SATRANÇ:

Beyaz 1 taş kazanır: 1.Ve2 -e4 (Şaha ve ata çifte tehdit) g6 2. Vxc6

Siyah, vezir kazanır mı? : 1.., Fg4xd1 2.Fc4xf7 Şe7, 3. Ac3 — d5 + mat. Bu mattan ötürü Siyah 1.., d6xe5 2.Vd1xg4 devam yoluna girmek zorundadır.

SPOR

1— Çekoslovakya 2— Ankaragücü 3— Kızlarda dördüncü, erkeklerde altıncı 4— Ahmet Altun 5— Joe Luis 6 — Salih Bora 7 — Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

SPOR

TÜRKİYE LİGİNDE PARLAYAN GELECEĞİN YILDIZLARI

Türkiye liglerinde yabancı oyuncu yasağından sonra genç takımlardan yükselen futbolcular birer yıldız gibi parlamaya başladılar.

İşte Galatasaraylı B. Metin, Bülent, Beşiktaşlı Fikret, K.Haluk, Rıza, Trabzonsporlu İskender, Adana Demirsporlu Eren, Adanasporlu Kayhan, Bursasporlu Turgay, Aslan, Rizesporlu K. Osman, Zonguldaksporlu Savaş, Eskişehirsporlu Sinan, Kocaelisporlu Yusuf ve Murat, Fenerbahçeli Müjdat.

Bu gençlerin tümü kulüplerinin futbol okullarında yetişip, genç takımlarında geliştikten sonra renklerinin değişmez elemanları arasına girdiler.

Yalnızca kendi kulüpleri değil A Milli Takım, Ümit Takımı ve Genç Milli Takımda da yer alan geleceğin bu yıldızları, futbol okullarının sporumuz için ne kadar yararlı rol oynadığını da kanıtlamaktadırlar.

Galatasaraylı B. Metin Genç Milli Takım'dan sonra A Milli Takımı formasını giyme başarısını gösterdiği gibi, sarı - kırmızılı renkler altında sağ-

Galatasaraylı B. Metin

Beşiktaşlı K. Haluk

Beşiktaşlı Fikret

bekten solaçığa kadar verilen her görevi yapmaktadır. Bülent ise kritik alanlarda attığı gollerle dikkatleri üzerine çekmektedir.

Fenerbahçeli Müjdat, Beşiktaşlı Rıza, K. Haluk ve Fikret de Genç Milli Takımımız ile Ümit takımımızın aranılan adları arasında yer alıyorlar.

Eskişehirsporlu kaleci Sinan gençlerin içinde en büyük çıkışı yapan futbolcu. Bu yıl teslim aldığı kırmızı-siyahlı kaleyi başarı ile korurken, Ümit takımımızın Çekoslovakya'yı 2-1 yendiği maçtaki oyunu ile gele-

Fenerbahçeli Müjdat

Galatasaraylı K. Metin, bu yıl Mersinspor'a kiralandı.

cekte A Milli Takımımızın da kalecisi olacağını kanıtladı.

Adana Demirsporlu Eren, Adanasporlu Kayhan Güney Anadolu'nun Türk Futboluna iki armağanı, Trabzonsporlu İskender, Rizesporlu K. Osman, Zonguldaksporlu Savaş Karadeniz bölgemizde doğdular ve gelişiyorlar. Bursasporlu Turgay, kaleci Aslan, Kocaelisporlu Yusuf ve Murat da Marmara bölgesinden filizlenen gençler. Kulüpler futbol okullarına gereken önemi verdikleri sürece bu akımın sonu kolay kolay kesilmeyecek.

7 SORU-7 YANIT

1 — *Milli Futbol Takımımız, Dünya Kupası elemelerinde Ali Sami Yen Stadında hangi takıma 3—0 yenildi?*

2 — *Türkiye Kupasında Beşiktaş'ı eleyip, yarı finale kalan II. Türkiye ligi takımının adını söyler misiniz?*

3 — *Dünya Liseler Basketbol Şampiyonasında Ankara Deneme Lisesi kız ve erkek takımları kaçıncı oldu?*

4 — *Hollanda'da yapılan Westland Maratonunda yedinci olan atletimiz kimdir?*

5 — *Nisan ayı içinde ölen ünlü Amerikalı ağır sıklet boksörün adı nedir?*

6 — *Avrupa Grekoromen güreş şampiyonasında 48 kiloda üçüncü olan güreşçimiz kimdir?*

7 — *Bu yıl ilk kez düzenlenen Türkiye Kızlar Basketbol liginde hangi takım şampiyon oldu?*

Yanıtlar 29. sayfada

Zehra ablam ve BEN

Bayram Sabahı

Uyarlayan: HÂLE KUNTAY

Kapının önündeki su birikintisi büyük değildi. Küçük bile sayılırdı. Etrafı da kuru topraktı.

Sokak kapısı önünde annemi, babamı ve Zehra ablamı bekliyordum. Bayram sabahıydı. Anneanneme gidecektik. Bu nedenle en cici kılığımı giydirmişti annem. Ayakkabılarım da yepyeniydi. İkide bir eğilip yeni ayakkabılarıma bakıyordum. Su birikintisinin kenarında durdum ve suya baktım. Ayna gibi kendimi görebiliyordum. Sadece kendimi değil, gökyüzünü, beyaz bulutları, evimizin önündeki ağacı, hepsini görebiliyordum.

O sırada Zehra ablam deli gibi koşarak kapıdan dışarıya fırladı. Her zamanki gibi gene dikkat etmedi ve su birikintisine bastı. Birikintinin pis suyundan iki damla benim cici ayakkabıma geldi.

—"Baksana, ne yaptın?" diye bağırdım.

—"Ne yaptım?"

—"Kör müsün? Ayakkabımı pislettin."

—"Neresini?"

—"İşte, işte! Anneme söyleyeceğim."

—"Ben senin ayakkabılarını kirletmedim, onları sen kirlettin!." diye hemen üste çıkmaya çalıştı.

—"Hayır, sen kirlettin işte."

—"Peki, söyler misin bana nasıl kirlettiğimi?" diyerek aksi aksi yüzüme baktı.

—"İşte böyle yaptın," dedim ve ayağımla şap diye su birikintisine bastım.

Pis sular Zehra ablamın parlak ayakkabıları üzerine sıçradı.

—"Kötü çocuk sen de!" diye başladı bağırmaya.

—"Nasıl yaptım diye sen sormadın mı?"

—"Sormadım, üstelik de ben bu suya senin gibi basmadım. Yalancı."

—"Yalancı sensin!"

—"Al sana öyleyse!" dedi ve Zehra ablam ayağı ile var gücüyle su birikintisine bastı. Etrafa pek çok su sıçradı ve sonuçta her iki ayakkabım da kirlendi, çamur içinde kaldı.

Nasıl yapabilirdi bana bunu Zehra ablam?

Bu kez ben var gücümle su birikintisine bastım.

Oh olsun, tepeden tırnağa çamur içinde kaldı Zehra ablam. Hiç benim Zehra ablam bunun altında kalır mı? İki ayağı ile çaf diye su birikintisinin içine atladı. Hem ben, hem kendi tepeden tırnağa çamura batmıştık. Değil ayakkabılarım, pantalonum, ceketim, gömleğim, ellerim, hatta saçlarım bile çamurlanmıştı.

Hiç ondan geri kalır mıyım. Şimdi sıra bendeydi. Saçlarına varana dek Zehra ablamın üzerine çamur sıçrattım. O bana yapar mıydı, işte ben de ona yapardım. Su birikintisinin içine, bir o atlıyordu bir ben atlıyordum.

Çaf!
Çaf!
Çaf!
.....

Ve annemle babam bizi bu halde gördüler.

Tam iki hafta boyunca Zehra ablamla bana televizyon izlemek yasak edildi. Büyüklerin işine hiç akıl ermiyor. Birazcık su birikintisi için bu kadar büyük ceza verilir mi?
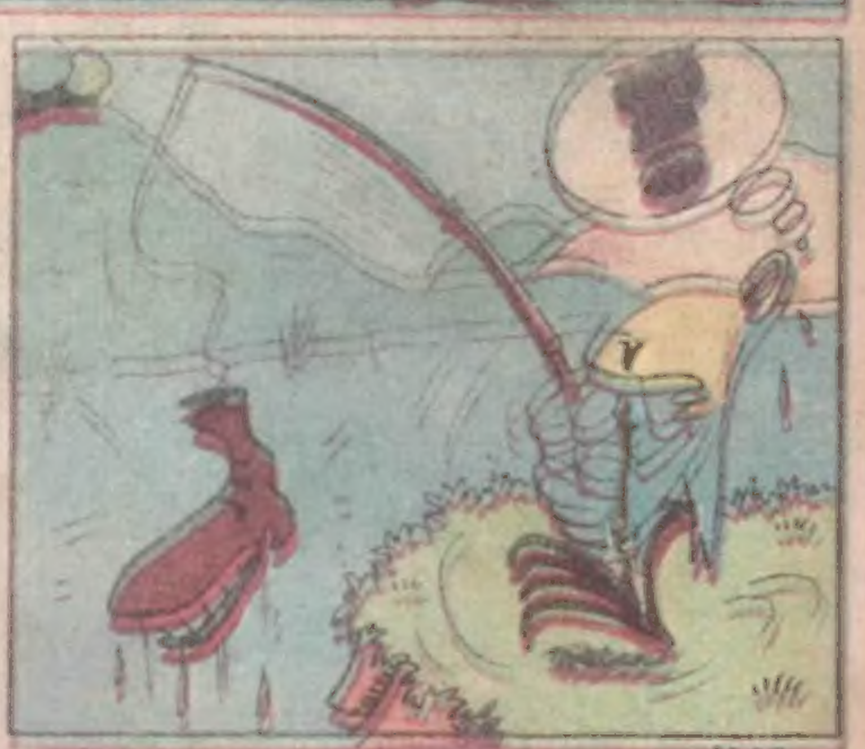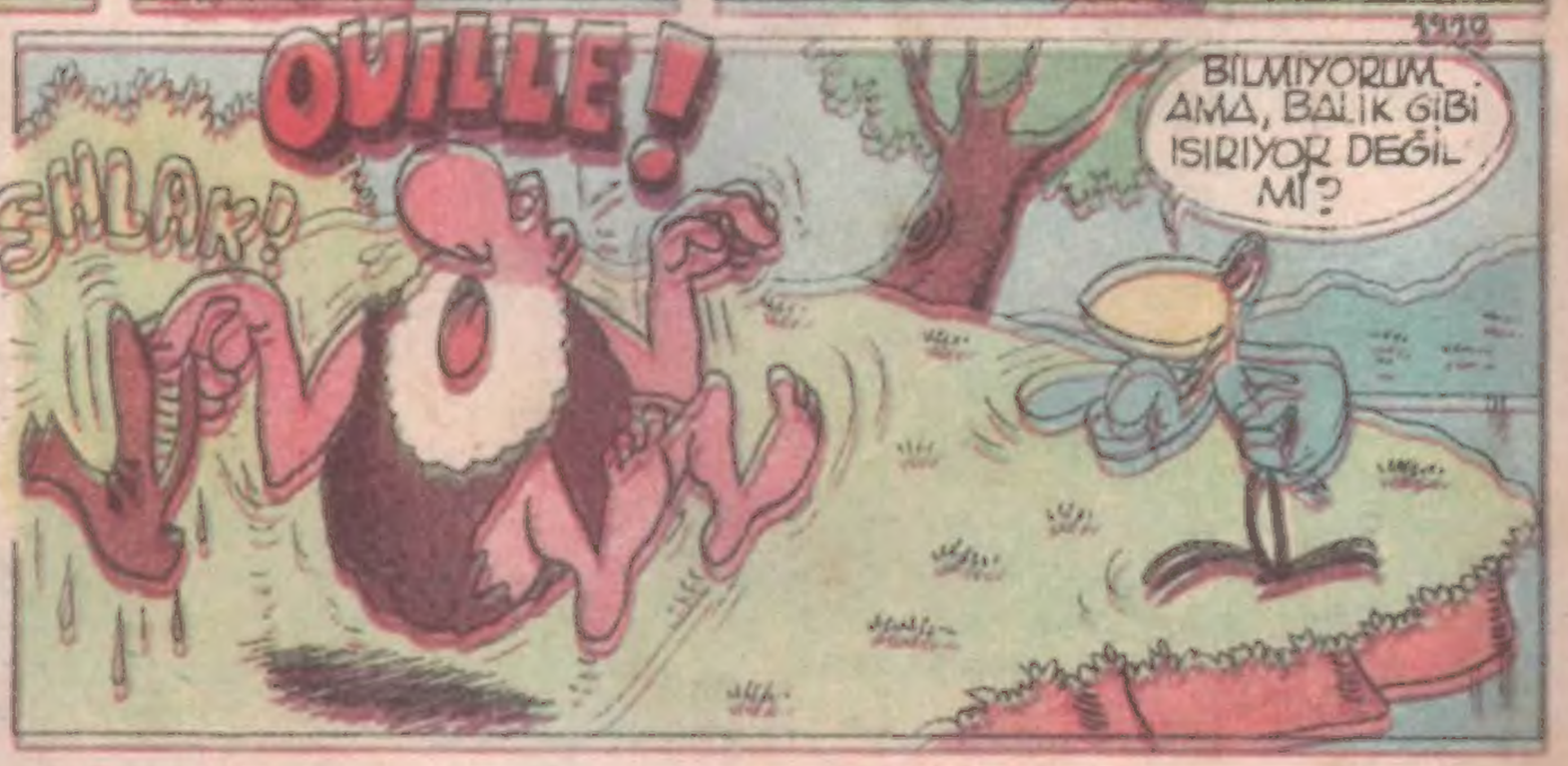
CİNGÖZ KARGA